

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.
సంపుటము ౧౦

జెన్నవట్టణము 1923 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 24-వ తేది మంగళవారము
రు థి రో ద్దా రి నా మ స ం వత్స ర ము, వైశాఖమాస శుద్ధ సప్తమి 2.

No. 20
సంచిక ౨౦

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగా న. పక్షులుమందులవలన మోసముగలుగును. కంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటను తెలిసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 శంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

అద్భుతముగా తయారు చేయబడినది

మిక్కిలి తక్కువ ధరలు బంగారు గట్టిగాజులు

నెం 105

నెం 108

6 అంగుళముల కొలత గలది జత 1 కి ధర రూ. 24 తిరిగి యిచ్చునది రూ. 18

ముఖ్యగమనింపు:—మాద్య కొనిన ఏ నగనుగాని మాకే వాపసు చేసిన వైన తెలుపబడిన ప్రకారము వాపసీ అవుతును.

చిత్ర విచిత్రపు క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

బహుశః
తెలిపాను
నెం 1048

హీరాలాల్ మోతీలాల్

{ 126, సాపురావ పేట,
మద్రాసు.

చిత్ర విచిత్రపు పనులకు వేరుపొందిన వారెవరు? (1)

వంకీలు వడ్డ్యాణ్ణమునకు
ఉపయోగించునట్టి
కేంపులు చెక్కిన
మోపు

ధర రూ. 45

,, రూ. 85

ఈ విషయమై విశేషముగా వ్రాయనవసరములేదు. మేము మిమ్ములను కోరునది అంతయు ఒక దఫా ఒక బేరము మా వద్ద చేయుటయే తరువాత

అన్నియు మీకే విశదముకాగలదు. ఎట్టి రకము పురమాషి నగలనైనను మాట ప్రకారము సకాలములో తయారుచేసి ఇవ్వగలము. నొక్కపు సీనువెండికి, బంగారుకు పూచీఇవ్వబడును.

ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టికంపెనీ, నగలవర్తకులు నెం. 25 చెవాబాయ మద్రాసు.

కీవ తాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక, అద్దెము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, నన్నీ పాతము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగ, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోపులు, మొదలగు అనేకవిధములకు వ్యాధుల కిది వ్యజాయధమువలె పనిచేయును. పిల్లలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నది. (8851)-8

200 మాత్రలసీసా 1-కి రూ 0-4-0; డబ్బక సీసాలు రూ. 2-8-0

వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రూ 0-6-0.

పి.సి.వి. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి. తెలుగుజిల్లా.

“మంగలి కత్తులు”

కప్పుతాళములు.

బంధనావధులచే చేయబడినవి. ప్రాశస్త్యంపును.

తెంకే ధరల క్యాటలాగును వ్రాయును.

వి. నె.క.తేళ్ళయ్య అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్నం అండ్ లాక్ కేకర్స్ etc.

కెన్యాతరం. (గోవాపట్టణం)

తెలిగ్రాఫ్ అండ్ టెలిఫోన్: “ఇంత సీను” కెన్యాతరం.

మహాకాళిభస్మము

డబ్బీ 8 అణాలు, 6 డబ్బీలు రూ 2-8-0

గాలికగిలి చెడిపోవడం, గాఢదబ్బీలో పుంచబడి యున్నది. కొంచెము భస్మము నీళ్లతో చిక్కగాలిపి పెట్టుకొని బుద్ధులవలె యెండనిచ్చిన యెడల రెండు నిమిషములలో అది పుటపుట రాలిపోవును. చర్మమునకు నూపుగాని మరియే చెడుగాని కల్గదు.

రాయల్ పండ్లపాడి

డబ్బీ 3 అ 12 డబ్బీలు రూ 2-0-0

పండ్లను ముత్యమువలె తెల్లగాచేసి చిక్కన గట్టిపరచును. తీపు, రక్తము, దుర్వాసన-పోనట్టును.

చుండు తైలము

సీసా 8 అణాలు, పోస్టుఖర్చు 5 అణాలు

సువాసన నూనెలవల్ల తలలో చుండు పోనీవానికి ఇచాలా ప్రశస్తమైనది. కీనిని ఆయురారు దినములు ఉపయోగింపి చి:మి:క:ట: చుండు నిర్మామముగా నకొనును.

విక్టోరియాడిపో మైలాపూరు, మదరాసు

పంచాంగమువలనగల క్రొత్తడైరీలు

క్రొత్తపంక్తిరమునుండి క్రొత్తంబైనది ఆంగ్ల, తమిళ, తెలుగు భాషలలోగల డైరీలు ఇవానుగా యివ్వబడును.

ఒక ఆణాపాంపుతోనూ బాబువ్యాపకతన.

మేనేజరు, ఆంధ్రా ఆయుర్వేదాధిక పర్యసి,

185 మూంట్సుకోడ్డు, మద్రాసు.

రత్నపురుష లేవ్యం

సుఖవ్యాధులవలన, అతిసంభోగమువలన, ఇతర కారణములవలన, కలిగిన శుక్లవర్ణమును పోనీవలె బలముకలుగజేయును. ఈ మాలికానుమీను తెలియనివారు గుండరు. విశేషించి వాడుక పరము లేదు. శ 1-కి రూ 8-4-0

శగరోగనివారిచి లేవ్యం

అన్ని విధములకు శగలను అద్భుతముగా శుభ్రువు శ ౧-8.

కోరువారికి శిలాలకు శిచితము

పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరం, గోదావరికి.

ఉప్పు పన్ను

బడ్జెటు వివాదము

(తెలంగాణ ప్రజాపత్రిక) ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.)

ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.) ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.)

ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.) ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.)

ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.) ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.)

ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.) ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.)

విభిన్నమైన ఉప్పులను అధికారవ్యవస్థల కింద వియ్యములు (ప్రకటించబడును.) ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.)

ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.) ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.)

II

నేషను పత్రిక

అనుబంధములలో భారత ప్రజాపత్రిక కార్యకర్తలకు ప్రత్యేక ప్రకటనలు ఉన్నాయి. ఉప్పుపన్ను సర్టిఫై చేయబడునని ప్రకటించినందున అందరికీ ప్రత్యేక ప్రకటన (ప్రధాన సహాధికారుల వ్యవస్థలను ఈ దిన ప్రకటించబడును.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఏప్రిల్ 24-వ తేది మంగళవారము

(1) ధాన్యములు			
దనియాల బా 1-కి	రు 30.0-0	మొదలు. 64-0-0	వరకు
బియ్యం బస్తాలు		మొదలు.	వరకు.
మనుమల తెనాలివి	ప 45 గలవి	రు 11-0-0	18-0-0
నెలూరివి	,, డిటా	,, 14-8-0	15-8-0
డిల్లీవి	,, డిటా	,, 14-0-0	16-8-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,,		8-8-0
నవ్వులు	,,	22-0-0	24-0-0
(2) పప్పు ధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి 185 ర.	10-8-0	రు 11-0-0	
నెనగలు	,, డిటా	,, 10-0-0	11-8-0
పెసలు	,, డిటా	,, 11-8-0	12-0-0
మినుములు	,, డిటా	,, 13-8-0	15-8-0
ఉలకలు	,, డిటా 164	,, 7-0-0	7-4-0
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి	రు 145-0-0	150-0-0	
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14-0-0	22-0-0	
కొండాపురం వేరునెనగపప్పు బా 1-కి	,, 60-0-0	62-0-0	
యితర ప్రదేశము	,, 56-0-0	58-0-0	
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 145	మిషన్ నూనె 180	
అమడము నూనె బా 1-కి	రు 122-0-0	128-0-0	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
కూరకపసుపు బా 1-కి	రు 180-0-0	165-0-0	
కూరకపసుపు	,,	రు 110-0-0	112-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి	రు 90-0-0	110-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు 40,	45	
కాళహస్తి పాయకట్టు	,,	రు 60,65	
బెల్లము బా 1-కి	రు 40-0-0	50-0-0	
చింతపండు పాతడి బా 1-కి	రు 48-0-0	90-0-0	
,, కొత్తది బా 1-కి	రు 35-0-0	42-0-0	
(5) ఇసుకలు			
కట్టలు రఖం బా 1-కి	రు 37-0-0	38-0-0	
చదరం	,, 38-0-0	40-0-0	
రవుండు	,, 37-0-0	38-0-0	
(6) లోహములు			
వెండి 100 తులంగు	రు 80-0-0	85-0-0	
బంగారము, తులము 1-కి	రు 24-8-0	25-8-0	
సవరను 1-కి		రు 15-18-3	
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 300-0-0	305-0-0	
రాగి డిటా	రు 855-0-0	860-0-0	
అస్కా చెక్కర బ 1-కి	రు 54-0-0	55-0-0	
(7) రంగులు అలిజరైన			
ఆవు కృష్ణము 20 డిక్రీలు	రు 117-0-0	118-0-0	
తొట్టిక్రీము 20 డిక్రీలు		డిటా	
సింహంమార్కు 20 డిక్రీలు		డిటా	
ఆవుకృష్ణము 16	రు 105-0-0	110-0-0	

తిలక్ స్వరాజ్యనిధి

ఒక స్వరాజ్యనిధిని సంస్కృత మహాభారతములోని సభాపర్వము 500 ప్రతులు, విరాటపర్వము 500 ప్రతులు మా వద్దయ్యాయి. ఇవి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని వివిధ ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన ఆంధ్రప్రదేశ్ స్వరాజ్యనిధి కమిటీల వారి ద్వారా వచ్చినవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ స్వరాజ్యనిధి కమిటీల వారి ద్వారా వచ్చినవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ స్వరాజ్యనిధి కమిటీల వారి ద్వారా వచ్చినవి.

(స్వకీయవిలేఖరి వదనమండే)

ప్రాప్త్యానేకోద్యమ మంతయు రాజకీయోద్యోగమున
దనముంటే లక్ష్యవృద్ధి జయి యున్నదను వార్త మన మెరిం
గినయినదే. కాని యాద్యష్టి యితరు లనుకొనినయట్లుల మన
యోద్యమసమస్యమును కాక, దానియంతటి యొక్క స్వల్ప
భాగమని మాత్రము మరచకూడదు. అట్టి యాచుంకమును గూడ
మనయోద్యమము గలిగియుండుట సమంజసమే కాక ప్రభావము
నగుచున్నది. ఏలయుందులని మనదేశవర్జితుల నన్వసరించి చూడ
సంఘముల జీవితచరిత్ర యంతయును నుద్యోగవిధి సంపర్కమున
తెలియొ యనుపండించి యున్నది. ఉద్యోగభాగ్యమున్న
వారు పలు తెతంగుల జనప్రాప్త్యాద్యమనందు ప్రసక్తి కలగా
జేసికొని తమ యువాళుల కనుగుణించు వారల
జంబును నిర్మిత నరకాశములు వెల్పుట కలవు. అట్టి భువ
బలియచుగు పాధన మగుటచేత ఉద్యోగసమాప్త్యాయము ఏదో
యొక అల్పసంఖ్యాకమగు సంఘమున కధీనియగు నుండక బా
హ్యుద్ధి నందియున్న సంఘమునకు కళమయి యిందుట ప్రాతి
నిధ్యమాత్రమున కేవలము సగును. కావున అల్పసంఖ్యాకమగు
ప్రాధాన్యమునకు కలను కలగజేసి ప్రాతినిధ్యలక్షణమునకును
ప్రాప్త్యాద్యమధ్యమనకును నిజధర్మ మగు సిద్ధి కలగజేయుట
మేలగా కానేరదు. అట్లున్న వాణ్నితాద్యము ఫలప్రీతి నంద
కయే జీవించుటనినయ్యను. కావున నుద్యోగసంపర్కమున

1 సహాయనిరాకరణోద్యమముయొక్క గణానుబంధములను గమనించి నేనిప్పుడు తర్కంపూరితము. అయితే మనము ఈ స్మారక కళ ప్రారంభమునుండియు, దృఢతరమైనదీక్షతో నిండియుంటిమి. ఇకరె నీవమైన స్థిరాంశములకు మనమనముల చొరనియక మనల మనము రక్షి : మరొక నగలిగితిమి. ఈ రాష్ట్రమున : సహాయోద్యమము ప్రబలకుండ మనము జయభిలాషతో వారి నెదుర్కొంటిమి ప్రాస్థానోచితముయొక్క జేశాభిమానమున సారయొక్క విచక్షణజ్ఞానమును రాష్ట్రమును తుంతురులవారి నుండి తప్పించుకొనిగను అసహాయవాదుల వనోరధ మేమనగా మన జేశాభిమానండు సహకారములైనమార్పులు గలగణజేయలవననియే.

ప్రభావమును సామ్రాజ్యమునకు వారు కలుపుచున్నారని వారి యొక్క మనోరథము లొకచో కొనసాగుట సంభవించినందులకు మనము నిజముగా రక్షకవాదములలో బడి యాదులాడవలసి యుండెడిది. అనగా దేశమున కంతటిభూభగ్గి సంభవించి యుండెడిది. వారిలో కొందరిమందిమాత్రము నిజమైన దేశభి మానులు గలరని నేను నమ్ముచున్నాను. అయితే వారిలో విస్తారము మంది సాహసించి ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగా నొక యుద్ధమును ప్రారంభించి దేశమునకు తీవ్ర కలహమును ప్రయత్నములు గావించుచున్నారని నేను దృఢముగా చెప్పుచున్నాను. అటువంటి సీతమైన యభిప్రాయములతో చెలరేగు వారభూమిని గడించుటయే గాని వేలూ భయము లేదు. ఆ యుద్ధమును బ్రవేశించిన క్రమివారు సుఖదశకరమైన భూభాగములను చెప్పగలరు. అయితే ఆ యుద్ధమునకు కడఘోరముగా తప్పిపోయెను. ఈ రాష్ట్రమున నుండు బ్రాహ్మణేశ్వరులు వారితో జేరిక ప్రాంతములను పునఃకలపించిరి. మఱియు మనము బయటికి స్నేహభావమును ఆ తరంగమున ప్రధానమును జూపించుటకు ప్రయత్నించుటయు, మనశక్తిని ఆవలంబించిన సిద్ధాంతములను మన తరమైన యావద కలుగునని మనమెఱుగుదుము. కనుకనే మన యనవృత్తి వారికి స్పష్టముగా దెలియజేయించితిమి. మఱియు నటువంటి నీచపుకార్యముల నణగ వ్రొక్కట కన్ని విధములైన ప్రయత్నములు గావించితిమి. నేను మాట్లాడుచుండియు జరుగునని కొన్ని మానవ గణబలములనుగించి యుంటిని. అటువంటి జరుగుటకాదే నాకాశ్చర్యము గలుగుచున్నది. మలబారునందు జరిగిన భయంకరమైన సంఘటనను, చారిత్రావాయందు తటస్థించిన ప్రాంత్యక్షములను, బాంబాయియందు జరిగిన యల్లరులను, శ్రీ యనరాజుగారు మదరాసునకు వచ్చిన సమయమునం దిక్కడ జరిగిన తుంటరికములను మనయొక్క యభిప్రాయమును దృఢముచున్నది. ఈ యనరాజుగారి యాంతరంగికోద్దేశము లన్నియు నిపుడందరగొను సులభముగా దెలిసిపోయినవి.

అనరాజుగారియుద్ధమును అంతరించును

ఈయుద్ధమును నిజముగా సంధించుచున్నది. వారి కార్యక్రమప్రకటనలచే నీక మంచిస్థితికి రావలదనిపాద స్పష్టమైనది. వారి యుద్ధముయొక్క ముఖ్యమైన సిద్ధాంతము లేవనగా కొద్దిలను బహిష్కరించుటయు, విద్యార్థులు మాత్రము నిర్బంధించుటయు, కాననభల బహిష్కారమును, విదేశమును బహిష్కారము నై యున్నవి. వీరు ప్రబోధించిన యొక్కవిషయమునూడ ఫలించుచుండు వీరి కెంతటివ్యధృష్టి యుండెనో మనము తెలిసికొనగలము. వీరియొక్క యాక్రమణ క్రవములయెంత సులభముగా ఖండింపవలెనో మనకు దెలియుచున్నది. ఈపన్నుడల పన్నినవారియొక్క శక్తిసామర్థ్యము తెలుస్తున్నది యిపుడు పరిశీలించుచున్నాను.

కాననభల బహిష్కారము

అనరాజుగారియుద్ధముయొక్క కట్టడపటి సిద్ధాంతము చట్టసభల బహిష్కరించుటయే. ఈరాష్ట్రమునందు సభలను బహిష్కరించుట నది గొప్పచో కరమైనంతయుని చెప్పవచ్చును. బహుశక్తి మనహాయిపుటతో కొంతమందిమాత్రము సభలలో ప్రవేశించుట కర్హులను సంపాదించిరి. వారే చిట్టివివరకు సభలలో నెక్కరిరి. ఇదిమాడ పట్టుతయు గానికి కొట్టుకొని పోగా నిజమైన ధాన్యము మాత్రము మిగిలినదని తెలియజేయుటకు దేశము తలపడెను. అనగా కర్మకాండ కట్టుననుండెనో వారే సభలలో నెక్కరిరి. కొద్దికాలము క్రిందట నీయుద్ధమునందు గొప్ప మార్పుకలిగి సంభవించినది. వారియొక్క క్రమివార్యక్రమము నవజయమునకు లోనగుటకాచి మఱియు నీదేశమునకు వారియందు గురి తప్పించిన తెలిసికొని ఈయనహా యోధ్య మునకు జెందినవారు తిరిగి మారక ప్రయత్నముల సల్పుచున్నారని, మన తరమైన స్వభావ్య పార్టీయను నామముతో నొక కక్షగా నేర్పడి కాననభలలో ప్రవేశప బ్రయత్నించుచున్నారని వారి సభలలో ప్రవేశించి సహాయరాకరణము చేయునెను ప్రయత్నములు నిష్ఫలమైనవనియే యని నేను నొక్కొక్కటిగా జూచుచున్నాను. ఇవియన్నియును సందర్భపరాపములు. ఒకసారి సభలలో ప్రవేశించిన వారు స్వేచ్ఛాను సారముగా ప్రకటించు విలువైనది వారికిని దెలియును. వారు కొన్ని నిజములు ప్రకారము నడచుకొనవలెను. ఈపద్ధతులకు వారు వ్యతిరేకముగా నడువలారు. సభలలో ప్రవేశించి సంస్కరణముల నణగవ్రొక్కదు మని వాటిప్రాయముచున్నాను. వారు చెప్పవలసి లన్నియు వృథాలాపములే గాని సత్యములు కావు. వారల నితరులు మామీతురుమా అని తలచి

వారియొక్క పూర్వనిధానము నిట్లు మార్చి చెప్పవచ్చును. మనకు చెదరియున్న ప్రజలను నిష్కారణముగా మోసగించుటకు తేయుచున్నవనియే యిది, ఇదియంతయు వారు నమ్మకద్రోహము గాగని ప్రజలకు తెలియజేయుటకు గాను పన్నిన పన్నుగడలే యని మీరందరూ విశ్వసింపవలసియున్నది.

బ్రాహ్మణమిత్రవాదులు

మఱియొక సంఘమువారు బ్రాహ్మణ మిత్రవాద స్నేహితు లొకరహస్యమైన ప్రకటనను దేశమందంతటను వ్యాపింప జేసి యున్నారు. బ్రాహ్మణుల తివ్యమున కాబోవు నెన్నికలకు వెళ్ళగూడ దనియు బ్రాహ్మణేశ్వరులలో వాడుపతివాదము లుద్భవించి వారిలోవారికే మనఃస్ఫుర్తలు కలుగుననియు వారు ప్రకటించుచున్నారు. ఈ యమర్యాదతో గూడుకొనిన పద్ధతుల నవలంబించువారలలో మన బ్రాహ్మణమిత్రు లగణబలులని చెప్పవచ్చును. వేరేయేమియుకొనున ప్రజల బాగునకు వారు దేశభిమానులై ప్రతిద్రుతి వారికెంత యావద చేపాల్పినకు యవలంబింతురు. వారు బహుత్వాగమును కనడముచున్నారట! ఇవియన్నియు వారిని వేరల నడుపు ప్రకల్పవచనములే. బ్రాహ్మణులు తమకాత్మర్థిక్యమును ప్రకటించుచునే యున్నారు. కాని వీరి వైగాన్యమును “నూయిండియా” పత్రికయొక్క చదువరులు గడించుట సమాజము. ఏలయన వాటి క్రితవల్ల నా పత్రిక కొనియాడుటలేదా? తినివలననే వీరార్యశాస్త్రమారా యలు లనుమాట జేటలెల్ల మగుటలేదా? బాగుగా విమర్శించి చూచినచో వీ ప్రకటనయొక్క సృష్టికర్త లెంతటివారో మనకు తెలియగలదు. నాస్నేహితులగు టి. ఆర్. వెంకటరావు కాశ్మీరగారు, ఏ రంగస్వామి ఆశ్వాంగారును స్వతంత్రముకొను భర్తమును విదలేక వారి యసంగతప్రకటనలకు తగినసమాధానము లొసంగి రానున్న యావదమండి తప్పించుకొనుటలు ప్రయత్నించిరి.

ఈవిషయము లిట్లు జరుగుచుండగా మన బ్రాహ్మణ స్నేహితులు మదరాసులో కలకుబడి వహించాలక వారియొక్క మనములను నిష్ఠావైఖ్యకు మఱింప మొదలిడిరి. వారియొక్క దేశభిమాన మంతయు సింహవైఖ్యకు మఱివైచెను. అసింహప్రాంతములు దివ్యము లైనవనియు అచ్చట వారు తమ యాధిక్యమును జూరగలుగుటకు వీలుండుననియు వారికచ్చట ననుమానిధాన మేర్పడగల దనియు వీరు నమ్మియుండిరి. వారచ్చట ప్రజలకు నామకు లొదురునియు గొప్ప సేనానాయకునితో సంబంధ ముండుననియు ప్రభుత్వోద్యోగముల వారిసంఘమునకు జెందినవారికి లభించునట్లు చేయగలమని యు వారి యుద్దేశ మై యుండును. “వీరిట్లు చేరి ను ద్వభావముల శాస్త్రానుకరలను గూడ వారిలో నేకీ భవించునట్లు ప్రోత్సాహముల గలుగుదుమని యభిప్రాయముచున్నారు ఇది యిట్లుండగా వారెందు కీసమునాను ప్రకటించివారు యని నాకు సందేహ మేర్పడినది. వారు నిజమును నొందినను లేక యవజయ మొందినను మిత్రవాదుల వనోదధము లన్నియు నిష్ఫలమాలసని ప్రతిసామాన్యముజుడు మూడ తెలిసికొనగలదు. రాబోవు నెన్నికలలో మిత్రవాదులు తప్పక యాడిపోయెను. ఎన్నికలలో జయము బొందువాడు వారి కతిథివాద కావాలను. అనగా వారియొక్క నడకపోగా వారి సంబంధమైన మనుజులెవ్వరు నెన్నుకొనబడరనియే దీని యభిప్రాయము. వారియొక్క విధానమిరాష్ట్రమున జాతుగా నిరాకరింపబడినది. దీనికితోడు మాంబేరుగా యద్యోగమును చాలించుగని పోవుట తటస్థించెను. ఆయనయొక్క సోదరత్యభావములన వారికి కీడు జనించెను. ఈరాష్ట్రమునందు బ్రాహ్మణేశ్వరులు ప్రజలకు కాంతిని గలుగజేయుమందగా, మఱియు వారియొక్క యభ్యుదయమునకు పాటుపడుమందగా, మిత్రవాద సంఘమువారు వారియొక్క ప్రతిబలు విధానముచే హతమును సాగింపసాగిరి. వారి కీవిషయమున ఘనతలంపక పోయినను వారియొక్క వాక్పటుత్వముచే ప్రజల నాన్నింప బ్రయత్నించిరి. వారియొక్క యభిప్రాయముల నిస్సారము లైవియు వారి వాక్యనే లోపముల పుట్టిల్లయి నదియు నైయుండెను. కనుక బ్రాహ్మణేశ్వరులమధ్యను స్వభావ్య పార్టీకి జెందిన వారి మధ్యను మిత్రవాదులకు రాబోవు నెన్నికలలో విజయ మొందుటకు సమయము తటస్థించెనెదను. ఈ సంతి వాడు గ్రహించి వారియొక్క పరాజయమును వారి కుండు పూర్వవారవాదివ్యచే గద్దుతేయ బ్రయత్నించుచున్నారు. అయితే యిట్లు ప్రయత్నము జేయుట నిష్ఫలమని వారికి తెలియకు కాబోలును. బ్రాహ్మణేశ్వరులు భూతి కాలము నందు వారిచే యద్యోగల బడసయొందిరి. ఇపు డాకపటుపు బోధలచే మోసగింప బడవలారు.

బ్రాహ్మణేశ్వరులు - ఉద్యోగములు
బ్రాహ్మణేశ్వరకక్షకు సంబంధించిన ను న ము మొదట చేయవలసిన కర్తవ్య మేమనగా ప్రభుత్వోద్యోగముల గురించి బ్రాహ్మణేశ్వర సంఘములను పరిష్కరించుటయే. అనేక సంవత్సరములనుండి ఈ విషయమున దీక్షలైనవారి మొఱు సెనరు నాలకించుటయే లేకు. ఇప్పుడు వేషాభివ్యవస్థానినిమనమును త్రోసివేసిన మనము గొప్ప యవకాశముల సాలయ్యునము. ప్రభుత్వోద్యోగముల నన్నిటి నొక్కజాతివారే గుత్తగానుచున్నారు. ప్రతిప్రభుత్వకాఖయందును గొప్పయద్యోగమైనను కొద్దియద్యోగమైనను కార్యనిర్వాహకులుగానుమరులుగానునాకొక సంబంధమైజేయును. సాంకేతిక మైనట్టియు సుద్యోగములమ్యల చే గుత్తగానుబడుమందగా బ్రాహ్మణేశ్వరుల దుకవర్ణ యంతింకిన వర్ణింప శక్త్యమునున్నది. దేశభివృద్ధి కుమరెందు ప్రతిద్రుతిస్తా పరమునకును బ్రాహ్మణేశ్వరులు ద్రవ్యసహాయమును జేసిన వారియొక్క సురతివారికి జీవనములు దొరకుట దుర్లభ మాయెను. ఎవరధికారమును జూపించుచున్నారో వారే ప్రజెప్పిన హక్కుల ననుభవించుచున్నారు. ఈ పరిస్థితులు నిజముగా కష్టముల బడువారి కాగనకాణములుగా నున్నవి. ఈ యద్యోగము విషయమున బ్రాహ్మణేశ్వరులు తిరస్కరింపబడిరి. వారిదేశమునకు వారు నేరజేయుట కన్నులగ నిర్ణయం పడుట శాస్త్రము? ఇదియంతయు జూడ కృత్రిమవ్యాపార ముగానున్నది. ఎరడై బ్రాహ్మణేశ్వరులద్యోగమునకై ప్రార్థించినచో వారి కనేకవిధములలోపములన్నవినియు వారికి తగిన విద్య లేదనియో లేకవాడు కష్టపడి పనిచేయువాడు కాదనియో లోపము లొగిపించుచు వారియొక్క ప్రాంతము తిరస్కరించు వాడుక యొక్కడ ప్రబలియున్నది. ఈయర్హతలన్నియు గలిగిన బ్రాహ్మణేశ్వరుల దేతెందినను వారికి లోకములో నున్నవారు కనివిని యెఱుంగని మఱియొక యందర్థ నాలోపించి వానిని బంపించుట వాడుక యై పోయినది. లేక వా.కి శక్తిసామర్థ్యములు లేని చెట్టులయు గలదు. దళాదుర్లదారునికి ప్రజల యిష్టియెన్నీ లేదని చెప్పి పంపించెదరు. ఈయభిప్రాయుని యను సేపమే యనేక బ్రాహ్మణేశ్వరయువకుల గొంతులు గోయుచున్నది. అందువలననే వీరిమొఱు సాలకించి తగిన సాహాయముల జేయవలెనని సభలలో ననేకులు ప్రభుత్వమువారిని ప్రోత్సాహముల చున్నారు. ఈవిధమైన మొఱు సన బ్రాహ్మణ స్నేహితులు విని భ్రాంతిలగుట విచారకరము. లె తరమునుండియు వారిపూర్వము వారియొక్క సూక్ష్మబుద్ధితో గాపాడిన యా దుర్గమును వారికొక దేవ్యలపాజు గావించుట కిష్టపడుచున్నాడు. కాననభలయందు దల్లకర్తలను లుద్ధరింప సాగెను. కార్యనిర్వాహకభూమి వారి యాసముల లంకరించి వారియొక్క బ్రాహ్మణహావోదయలే విజ్ఞానులనియు కనుక నీ ప్రభుత్వోద్యోగముల విజ్ఞించుమని వారికి గలహల నిచ్చెనమనియు చెప్పుచున్నారు. కొంతటింది చట్టభూమి మోగారు వారి విధానమును కలెనముగా ఖండించుచు తమవార వారిలో వారు సవరించుకొని యిట్లు మోగారువారి చర్యలను ఖండించినచో వారిని విరోధముతో జూచిన మైని తెలిసికొనిరి కొంత మంది స్నేహితు లాహ్వానముతో నున్నవారి సోదాత్మజోచ్చి నట్లుగా ఆకరంగిక కర్మచరణముల సభ్యుడు మిమ్ములకు తిప్పక రక్షించు నని చు న వారికి వా గ్దానము గావించెను. ఆ వా గ్దానము నిరర్థక మైనను బ్రాహ్మణేశ్వర సంఘమువారుమరులయొక్క సహాయుడేననిమనమునుప్రభుత్వము వారితో వారింది విశేష కీసంఘమునకు జెందిన జి. టి. ను చాల అటంకములమధ్య నామోడింపజేసిరి. ఈ జి. టి. నో, యాచరిణి సుండుటచేత బ్రాహ్మణేశ్వరులకు మిక్కిలి యసంకుష్టి కలిగినదని నాకు బాగుగా దెలియును. ఈయాచరిణును కాదనిన ప్రయోజనములేదు. ఇది యాచరిణిలో నున్న పుట్టికిని పఠాపుర పాలకోద్యోగము దానిని నిరాకరించి యథాప్రకారముగానే వ్యవహరించిరి. బ్రాహ్మణేశ్వరయువజేతను మంత్రిత్వము బ్రాహ్మణేశ్వరులగుటచేతను ప్రజలకు కాలసినస్వార్థం క్రియ లేదని బ్రాహ్మణులు గలపెట్టిరి. ఈయుద్ధము మెచ్చు స్ఫుండగలదు? కనుక దీనినెందుల కాచరిణిలోకి తేవలయుననుదేశముతో కొన్ని జిల్లాల పాలకోద్యోగశి జి. టి. ను నిరాకరించియుండెనని మన మూహించవచ్చును. వారు నామోక్తిములో బడి దీనిని తుక్కుకాగిముక్తిని నిరాకరించియున్నారోమనున్నది. దీనివిషయమై నేను చెప్పవలసినదేమనగా, చట్టసభవారి యుద్దేశము చొప్పున పాలకోద్యోగముల కర్మచరణించిన యెడల, వారుదేశములను నడిపించుట ప్రయోజన లేకయే యాచరిణిలోకి తేవచ్చును గాని యంబయిజనము రాబోవుసభ యాద్యోగమును త్రోసి వ. జ. న.

వాతాహింస. దీనివలననే వాతరీత్యానము నుపేక్షించియుండును. కాని మనము రానున్న యెన్నికలయందు మనవారికి యున్న కొనియెడల వాయుద్యోమము తమ తప్పుల తప్పుక నుండునని గలది నమ్ముచున్నాము. వాయుద్యోమము యావర్యామమునాడ నధిక సంఖ్యాకముగ నెన్నకొనబడెదలను విషయముననే నెక్కువగా ప్రస్తావించవలసియగుచున్నందున మిగుల బోధపడగలదు.

ఊరదీపు

జాభివృద్ధి దీనివలన వాతంకపరమమునని తలచుచున్నాము. కాని మనము రానున్న యెన్నికలయందు మనవారికి యున్న కొనియెడల వాయుద్యోమము తమ తప్పుల తప్పుక నుండునని గలది నమ్ముచున్నాము. వాయుద్యోమము యావర్యామమునాడ నధిక సంఖ్యాకముగ నెన్నకొనబడెదలను విషయముననే నెక్కువగా ప్రస్తావించవలసియగుచున్నందున మిగుల బోధపడగలదు.

పారిశ్రామిక చట్టము విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణచట్టము హిందూమత భర్యాదాహ సంస్కరణచట్టము కామరూపముగా నుండినచట్టములలో క్రొత్త చట్టనిర్మాణ సంఘముచేయవలయునని యిది ముఖ్యము.

ఏ యిదిరచయితలలోను ఇట్టి యుత్సాహమైన కానన నిర్మాణము జరిగి యుండలేదు.

బలహీనులగు బ్రాహ్మణేతరులు

మహాభూత! నేనుకొన్న దానికంటె చాలమరయు ప్రసంగించినానని నేను భీతియున్నాడను. ఇదియుగా చేయుటలో గడచిన రెండువర్షములలో మనకు యే భార్యములను నెరవేర్చుటకు పూనుకొనెనో, ఎట్టిపరిస్థితులలో మన మట్టి భార్యములను సాధించుటకు ప్రయత్నించుకొనెనో తెలియదు. మనలో కొంతమంది బ్రాహ్మణేతర మిత్రమునాడ దుస్త్రాతములకు లోకము బ్రాహ్మణేతరమునకు సాహాయ్య మొనర్చుటకు పలుమారు కడంగి. వారిమతమున కది మంచిదని తోచినందున వారి నిర్దుష్ట భర్తలను నిర్వర్తింపజేయుటకు యత్నించినది నేను నిశ్చయముగా నమ్ముచున్నాడను. వారి యుద్దేవులు మంచి వి శాసనానికే కేరల పొగడలకు వారలొకయవారనికాని కన మిత్రుల సంతృప్తికి పొర్రులు కాలవలసి యట్లు ప్రకరించి యున్నదిగాని వాదించువారిలో నేను కేరలమును. వాత మంచి కర్మయై యుండవచ్చును. అందువలన వారివిషయమై నేను నిశ్చయము. కాని, మేము రెండు నిశ్చయములకు వలయును చాల స్వాభ్యుదయమునందు మిగుల గ్రహించవలసియగుచున్నది.

ఆంధ్ర దేశ మందలి

ఖద్దరునిలయుములవారి కొకవిజయ

ఆంధ్రదేశముందు ఖద్దరును ఉత్పత్తిచేయువారి యొక్కయు అమ్మువారి యొక్కయు డైరెక్టరీ యొక్కటి తయారుచేయబడుచున్నది. ఉత్పత్తిచేయువారు ఎన్ని మగములతో చేయుచున్నది, ఎన్నో నెంబరువరికు నేయగలిగినది, తయారు చేయుచున్న వస్తువుల వివరం, గజు 1 టికీ ఎంత ఖరీదు గిట్టి నది, తప్పేలుగా బెలుపవలెను. ఉత్పత్తి చేయుచున్నవారు అమ్మువారుకూడ తమ నామములను నివాసస్థలమును, తమ నిలయుము యొక్క నామమును, వివరముగా నాకు తెలియజేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

కా. నా. గే. క్య. ర. రా. పు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఖద్దరుశాఖాధికారి, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మదరాసు.

మారము ప్రస్తావించినాను. భవిష్యత్తునూర్చి నే నెంతయు వాతావరణమును ఒక్కటిచేపు చర్యలుయినను జరిగిందనిగాని లేక గత్యస్తము చేరినామనిగాని మిరసాహింసకును, ఇంతర రకుచేసింది కట్టిపుకాదులు క్రమమునందే. ఇదియే ముఖ్యమైన పని. అటువంటి బలమైన పుకారులమీద సాధనర్యామము చేయవలెను. ఇంకను మనము చాలమంది చేయవలసియున్నది. మన ప్రజాస్వామ్య పక్షముయొక్క యుద్దేవులు అత్యున్నతములు. నెను బడిటువంటియు అగ్రద్రోక్త బడిటువంటియు చిన్న కాతుల సుధర్మించి క్రమముగా నిర్వహించి తేలవలసియున్నది. బడిటువంటిను వీరవారికి సాహస్య మొనర్చవలసియున్నది. దీనివలనను కష్టపడేదీనియ ప్రజాసామ్యమునకు సాఖ్యమొన నూర్చుటయే మన ముఖ్యోద్దేశ్యమయ్యున్నది; జనసామ్యముల హక్కుల సంరక్షణచేయుటకు కంఠము కట్టుకొన్నది మన కక్షము. ఇట్టి యుత్సాహమైన యుద్దేవులుగల ప్రజాస్వామ్య పక్షమువారి మూలసత్వములకొరతలముగా తమ యాక యము నిర్వర్తించునని మన మెంతమాత్ర మెంచరాదు. అట్టి యాకమునను జనుమగుచుట కొన్నితరాల! మిదేశభక్తి మీ బుద్ధివలన మీదూరదృష్టి, మీ రాజకీయసామ్యము, మీ విశ్వాసము, మీ విశేషత ముఖ్యములు. మన మనకొన్న గత్య స్తము చేరగలము లేమా అని నిశ్చయించుట మీ యువార బుద్ధిమం, వినివేళముమీద శాధారణమున్నది. మీ సోద రులనే మరల కాననర్యామముల కంపుడు; రాజ్యము మును సంరక్షణమును ప్రజాసామ్యమునకు లాభకరములగు చట్టముల తో నిండియుండును. ఇట్టి కీర్తివర్ణనలలో మీరు నెనుదీనిన మీరెట్టికీ భోగితక సాల్పడుతురు. ఎన్నికలలో మీకోదిన మనరాష్ట్రమునకుల ఒత్తులొదిలబడవలకు గొప్పపట్టు వాటిలును. ఇందువలనయు తప్పమార్గము ద్రోక్కకును. మొనపొడు దు. ఈరయముయొక్క ప్రాముఖ్యము తక్కువగా నెంచకును. మన మనకొన్నది యాకము మనము చేయులేక పోవచ్చును. మేము మీకుగల కొరతల నిర్వహించి సంతుష్టతయవలెక పో చ్చు ను. మీరనుకొన్నదన్నియు మేము నెరవేర్చలేక పోవచ్చును అట్టి అభియోగముల నేనుగీరింతునుగాని జరిగింతుల మీకు బాగుగా గమనించి, సంవిగ్రహింతుకొ కష్టముల కాలాపించి, మీరు తీవ్రచేత్తులెంచి మాత్రమే నేను మిమ్ముల హెచ్చు తించుచున్నాడను. కాని యొక్కటి మీరు గ్రహించవలయును; ఇప్పుడు మీ బ్రాహ్మణేతరమిత్రులవలన చక్కగా శాఖము మగా వినియోగించబడి యధికారము మన కాలకీయ విరోధుల చేతులలో బడియెడల వచ్చెడి ప్రతిభాతము మిక్కిలి భయం కరమైన దయి కర్లసాతీతమయి యుండును. ఇట్టికీర్తివర్ణనల మన నట్టియాకవలెట్లుకుండుగాకయని తేవుని ప్రార్థించెదను. దీర్ఘ కాలమునాడే బాధనొందుచున్న యీ రాష్ట్ర ప్రజలకు తమ తేయాభివృద్ధికి స్వయముగ వాలోచించ బ్రయత్నించినపుడే యట్టి భార్యలకు సంభవించుండగలదు. మన బ్రాహ్మణేతర సోదరులు సాఖ్యముని, నోలములు కానియవలెను, అట్టి యాకను నిర్మూలముచేయకుండుగాక యని నేను తేవుని ప్రార్థించెద. తేవునిబుద్ధివలనయందు వాకు విశ్వాసము మెండు; నేను దీర్ఘ కాలమునందీయు నరనిభక్తుడను. అయిన వాత మార్గ దర్శకుడు. అందువలన నే నితడు భక్తిహీనుడను గావాలను. వాతే క్రమముయొక్క దూరదృష్టి, బుద్ధివలనయందు వా కెం రయ విశ్వాసముగలను; వాతే సోదరులయెడల తాము నిర్వర్తింప కలసిన భర్తలను వా తుచేత చేయవలసి నేను సంజీవించాలను. మీ విశ్వాసమునందు వాకు సంపూర్ణమైన నమ్మకము కలదు. ఎన్ని కత్యుతసానవిషయముల నే నేమియు మనోజేదన నొం దను. కాబోవు ఎన్నికలలో పూర్వముకంటె నెక్కువకుంది మనవారు ప్రతినిధులుగ రాగలవనియు పూర్వము చేసినకర్తా ర్యమే ముందుకూడ కొనసాగించబడవలసియు శాఖాధికారికము. పూర్వముకంటె ముందుకూడ తేవుడు మన ప్రయత్నములు జయముగా సాగించుట కాకవలెనుగాక!

అఖిల భారతీయ [బర్తనహిత] విశ్వకర్మధారణ సంఘము

ఎనిమిదవ యాంధ్ర రాష్ట్రీయ విశ్వబ్రాహ్మణమహాసభ

కడవల్లె బద్వేలుతాలూకా కందినల్ల ముపల్లెలో

శ్రీమత్పీఠులూరి ఏకబ్రహ్మేంద్రస్వాముల వారి మతావరణమునందు ది 26-4-1923 సంగ్రము గురువారము ఉదయము గం 8-30 లకు ప్రారం భించబడును.

బ్రహ్మశ్రీ, వడ్డీపాటి నిరంజనశాస్త్రిగా వధ్యక్షత వహించెదరు.

ప్రహ్మశ్రీలు విరచింపబడి విశ్వకర్మ శ్రీ రమణాచార్య స్వామిలవారు, పండిత గావాల రామమూర్తి, గొన్నాబత్తుల రరావ నృసింహాచార్యులు, కొవ్వూరుటాచార్యులు మునీశ్వరా చార్యులు, భరణేశ్వరపు సోమలింగాచార్యులు, శ్రీగిరి చెన్నలన రయ్యకాశ్రీ, శే. శాసాచార్యులు, బి. ఏ. టి. నుబ్రహ్మణ్య చార్యులు, డాక్టరు ఆచార లింగాచారి, కొమ్మూరి సంగమేశ్వ రకవిగార్లు, (మంచాన పత్రికాసంపాదకులు) మున్నగువారు కూడ వాహనీనింపబడుదురు. ఆసో కులద్వారానిర్మాణములు చర్యకు రమ్మును. (ప్రొగాము మార్పులను నెడల ముందు తెలుపబడును. ఎల్లరును దయచేయవలయును.

నోనము వెంకటేశ్వరస్వాములవారు, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు, తువ్వపాటి మూర్త్యచార్యులు, కార్యదర్శి.

కావలెను

గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీలో మెంపారకి సర్వేయరుపనికి దరఖాస్తులు కంపుకొనవలెను. వేత నము నెల 1 కి రూ 60-0-0 సైకిలు అలవెన్ను రూ 5-0-0. ఇంజనీరింగు కాలేజీలో లోయరు సబార్డినేటు పరీక్షయున్ను, సర్వేయరుపరీక్ష యున్ను ప్యాసయింటువంటిన్ని. యిదివరకు అను భవము కలిగినటువంటివారే దరఖాస్తు చేయవలెను. ఈ క్రింద సంతకము చేసినవారికి యీనెల 28 తేదీలోగా దరఖాస్తులు అందవలెను. తెలుగుబాగా తెలిసియుండవలయును.

మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసు, గుంటూరు } య. వి. యల్.
తేదీ 17-4-1923 } సరసింహారావు,
చైర్మన్.

బాబూ భూపేంద్రనాథ బాసుగారు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము క్రొత్తవైసుభాస్కలకు
విశ్వవిద్యాలయ విద్యావిధానము నిష్పలము

దానిని మార్పుటకు మనకభికారములేదుగాన
మనము వేరు మార్గముననుసరింపవలెను

న్యాయవాదులు లైసెన్సుపొందిన దోపిడిదొంగలు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము క్రొత్త వైసుభాస్కలకు బాబూ భూపేంద్రనాథ బాసుగారు కలకత్తాలో నొక ప్రకారము బహుమాన ప్రదానసభ కట్టకత్త వహించి యిటుల నుడిచిరి.

“విశ్వవిద్యాలయముల పని విద్యుత్ జ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుటయేగాని విద్యార్థుల ముందుఁ తినిగూర్చి యోచించుట కానేకాదు. అదియే మన ఆశయంబుననుకొనినను ప్రస్తుత విద్యావిధానము ననుసరింపకులన ఆశయములముగా భుజము పని చేయుటలేదు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునను మనము చేకొని విద్యార్థులను సిద్ధపరుచుచున్నాముగాని యితర ప్రాంతములనుండి మనదేశము లెందరో మనరాష్ట్రమునకు వచ్చి మనకుడు పడగొట్టుచున్నారు.

విద్యాజ్ఞానములను బోధించుటయే విశ్వవిద్యాలయముల పనియగుట నిజమేగాని అందులకు ప్రస్తుత విధానము పనికిరాదు. కాన దానిని మనము మార్చవలెను. అట్లు మార్పుటకు మనభికారములేదు; గావున మనము యితర రాష్ట్రముల ననుసరించి పని చేయుట కప్పు వేరుకావలెను.

విద్యార్థులలో చాలమంది శాస్త్రమునాదర్శి నలవలెను

వలెనని ఆశయముచేడవచ్చును. కాని లాభములనుగా లైసెన్సుపొందిన దోపిడిదొంగలని నేను చెప్పవలసి వచ్చినందున నన్ను యిదిపరలెను. మనదేశమునందలి సంపద పెంజొందుకు శాస్త్రమునాదు లేమియును సహాయము చేయుటలేదు. వేరెవరుల కేబులలోనున్న భవమును తమకేబులలో నింపుకొనుటగానే వారు తమ ప్రయోజకత్వమును ప్రజ్ఞనంతల మార్చుచున్నారు. నేను విశ్వ విద్యాలయము వైసుభాస్కలగా మాటలాడుటలేదు. మనదేశమునందే గాక యితరదేశములందుగూడ నేను సంచారము చేసి చాల లోకానుభవమును పొందితిని. కాన నా అనుభవమును పుచ్చుకొనియే యిటుల మాటలాడుచున్నాను. పరిశీలకు వెళ్ళువారిలో శాస్త్రములకు పరిపూర్ణములై విభిన్న లక్ష్యములను అన్వేషించుచున్న విద్యార్థులు వి. ఏ. కట్టుకు నందుకొనుసరికి, చానరు, మిల్లను మేల్కొనిపారు, కాల్క్యులను మున్నగు పాశ్చాత్య కవియుల భావములతో మన విద్యార్థుల మెదదంతయు నిండియుండును కాని వారు లోకయాత్ర కందులకును పనికి రాకుండకుండురు. లోకవ్యవహారములకు వారక్కఱకు రాకపోవుటచే వారి నెవ్వరును కొరకు. అందువలననే యందులలో అసంతృప్తి కలుగుచున్నది” అని బాసుగారు నుడిచిరి.

కేరళరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసభ

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగా రధ్యక్షతనహించెదరు
ఖిద్దరు ప్రదర్శనము

మేనెల 6 వ తేదీని పాలఘాటు ఉలవకోడులో
సభ జరుగును

(మాడవ ప్రకటనము)

కేరళరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ ద్విత్వీయసమావేశము పాలఘాటుఉలవకోడులో మేనెల 6వ తేదీని శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి అధ్యక్షతన జరుగును. సభాక సంఘసభ యానెల 15 వ తేదీని జరిగినది. ఆయాసభలకు కార్యదర్శులను ఎన్నుకొనిరి. శ్రీమాన్ కే. పి. గాయత్రి వల్లభ అయ్యరు (వి. ఏ.) గారిని సభాక సంఘాధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. ఇతర భారత నాయకులుగూడ వచ్చెదరు. సభకు వారమురోజులు జరుగును. సభా కాలా నిర్వాహము చాలవరకు పూర్తియైనది. అది చాల అందముగా నిర్వహింపబడినది. కాలకు వెనుక గొప్ప మైదానము గలదు. దానికి సమీపమున క్రైతినిధులకు గృహములు నిర్మింపబడినవి. ఆ మైదానమున బహిరంగ సభలు జరుగును. కలకత్తా ఉత్తర భాగమున ఖిద్దరు ప్రదర్శన కాలమున్నది. అన్ని జలాదులవలన నష్టము కలుగకుండు పట్టి ప్రదర్శనగా నిర్వహింపబడినది.

కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు భోజన సదుపాయములను కూడా చేసెదరు. ఉచితముగా బస్సులను పెట్టుటను గూర్చి సభాక కార్యసంఘమువారు చర్చించిరిగాని అది సాధ్యముగాదని మానివేసిరి. పూటకులరజాశాస్త్రియొక్క ప్రేమముగా భోజనము పెట్టుటకు నిశ్చయించిరి. ఫలహారము (టీషెను)నకు ప్రత్యేక పుకేటు పుచ్చుకొనబడును. బసల యిండ్లకు తాటియాకులను కేయింపచున్నార గాన వేసవిలో చాల చల్లగానుండును. పాక భోజన కాలమునాడ బడలకు చాల చేరువనేయుండును. బసలలో సౌకర్యమున కెట్టిలోపమును గలుగదు. భారత కార్యసంఘనాయకుల సంచారపు ఏర్పాటు మార్పుబడినను దేశబంధు చిత్రరంజనాదు, గారు మున్నగు భారత నాయకులు పలువురు వచ్చెదరనియు కాపుల నిన్ను తారులసభకు దానుగారభ్యుత్తర వహించెదరనియు తెలియుచున్నది.

వలంటీరులట్టి పూర్తియైనది. వారికి నిత్యమును విధానమును వారి నాయకుడు నేర్పుచున్నాడు.

అన్ని మండలములవారను ప్రతినిధులు ఎన్నికలను క్వలో పూర్తిచేసి దాఖలాపత్రములు మేనెల 3 వ తేదీలోగా సభాక సంఘ కార్యదర్శికి చేరవట్లు పంపవలెను. కాకితు సభకు ప్రతినిధులను యెందరూపాయలు. ప్రేక్షకుల కైదు రికకు తేర్చవలెను. దానిరు ను మ క డ న గా 100, 50, 25, 10, 2 రూపాయలు.

ఈకర్తవ్యమున సభ కలకారణములచే చాల ముఖ్యమైనది గాన చాలమంది ప్రతినిధులు కచ్చెవరని ఊహించుచున్నాడు.

ప్రతినిధులు పరపులు లాంతరులు తెచ్చుకొనవలెను. కట్టుబడుములతో రాగోనవారు ప్రత్యేక పు బసలు కొరకొ ఏటలు 80 వ తేదీలోగా తెలుపవలెను. అబసలకు వారెన్ని నిశ్చయింపబడినది.

ఉత్తరములు మనిఆర్థములు కంటివార్తలు మున్నగు వాని నన్నిటిని యీ దిగురుదిగువామారు పంపవలెను.

“కేరళ ప్రాన్వియలు కాన్ఫరెన్సు ఆఫీసు, అహింసా విజయపురి, ఉలవకోడు పోస్టు” అని కార్యదర్శులు—టి ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యరు, వి. కే. వి. అచనగార్లు ప్రకటించిరి.

* * * * *

ఖిద్దరు ప్రదర్శనము

ఇదియే యీ సభలో ముఖ్యవిషయము. స్వయం సహాయమును, ఆర్థిక క్షేమమును కలిగినగాని మహాభాటు లొలంగవు. ఆర్థిక క్షేమముగారిని రాజకీయ సామర్థ్యములభింపకు అని ప్రజలకుబోధించుట కిట్టి ప్రదర్శనముకేరళ ప్రభుసాధనములు. ఈప్రదర్శనమును జరుపవలెనగా జరుపుటకు సభాక సంఘము వారు ఏర్పాటుచున్న చేయుచున్నాడు. ప్రజలనుగూడ వాకితోడ్పడవలెను. భారత భింకం డ ము కం డ ని రాష్ట్రములలోను ప్రతిచేలను నేయువ్యవసాయజాతులను నాలు కడుకువారు నేతకేయవారు మున్నగువారందరినీ కుంచి రకము ప్రతినిధులములను, శ్రమిరాట్టుములవిదా నేయబడిన నూలును, వదుకునులతో చేతివగ్గుములవై నేయబడిన కట్టులను, కుందీరకము రాట్టుములను, కృత్రిమయ యంత్రములను, గింజలం తీయు యంత్రములను, వేకియరంగులను రంగులువేయు. వనిముట్లను పంపవలెనగును

మేనెల 6వ తేదీ మొదలు వాకములో బాలు ప్రదర్శనము జరుగును. ప్రదర్శన కాల కట్టుబట్టుముగా చేయబడినది. అది పెంజట్టి.

ప్రారంభదినమునకే వచ్చునట్లు భారత నాయకులకు పెంజ్జమునికి అవ్వనవలయును పంపబడినది. అన్ని వసులును చేసి చూపుట కేర్పాటుచేయబడినది.

వరుకులను, పంపువారు పంపుటకు వ్యయములను తామే భరింపవలెను. విజయగల వరుకులను యిన్నూరుచేసి పంపవలెను.

వరుకులను పెంజ్జినికొని రావచ్చును. రైలులోను టిపూలోను పంపగోరువారు వరుకులు మేనెల 4 వ తేదీలోగా చేరుట్లు ఉలవకోడు రైలుస్టేషనుకుగాని పోస్టాఫీసుకుగాని పంపుచు వానిని “పెంజ్జి ఖాది ఎక్సిజిషను, ఉలవకోడు” అను చిరునామాకు పంపవలెను.

వానిధరలను, పంపువారి పూర్తివిలాసమును తెలుపవలెను. అమ్ముబడిన వస్తువులఖరీదును మిగిలిన వరుకులను సభాక సంఘమువారు తిరిగి పంపివేయదురు. అట్లు పంపుట కనువ్యయమును సభాక సంఘమువారు భరించెదరు.

నూలువడకుట మున్నగువసులలో నిపులములకు కలకములు సర్టిఫికేట్లు యిచ్చబడును.

కేరళ రాష్ట్రవాసులలో బాగుగా నూలువడకలవారి కొకవరకు ప్రత్యేకముగా నియమింపబడినది.

నూలువడకుటలో పోటీచేయగోరువారు మేనెల 1 వ తేదీలోగాచేరునట్టిదిగురులనుమనకు దరఖాస్తులు పంపవలెను.

కే. వి. అచన, టి. ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యరు గార్లు కార్యదర్శులు, అహింసావిజయపురి, ఉలవకోడు పోస్టు, పాలఘాటు.

ఎఫ్. యల్. బి. యల్. పరిక్షలు:— ఈనెలలో ఎఫ్. యల్. బి. యల్. పరిక్షలకు వెళ్ళవారందరను కప్పిన వారినిగా తిరిగి అక్టోబరు నెలలో పరిక్షలు జరుగునట్లును అప్పుడు విద్యార్థులు తిరిగి దాఖలాము దిగుముతో కూడ పంపుకొనవలసియున్నది యునాన్విట్టి సిండికేటువారు 28 వ తేదీ సాయంత్రము జరిగినసభలో నిర్ణయించియు తెలియుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

	రు.ఆ.
1. శ్రీరంగనాయకము మాత్రలు అశ్రీమునకు	1-4
2. వజ్రశిఖలు ధాతుపుష్పికి	1-0
3. బ్యరవారి బ్యరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నొక్కలకు	0-10
5. మూలకంకకు లైలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరలైలము; తామర, తీటుకు	0-6
7. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-9
8 కలరా మాత్రలు. వాంతిభేదలకు	0-6
9. దంతకూలవారి, పండ్లబోటుకు	0-8
10. కర్ణకూలవారి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జికలైలము, గజ్జిచీదలకు డబ్బి 1-కి	0-4
12. కుకుళ్ళకు లైలము, కిరిపకుళ్ళకు	0-6
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
14. కుప్పకు లైలము, డబ్బి 1-కి	0-4
15. దంతమార్లము, పండ్లబోటుకు	0-2
16. ముఖభోగి మాత్రలు	1-0
17. ముఖభోగి లైలము, పుండ్లకు	1-0
18. రోమవారి పెండుకలు ఉడుకుకు	0-6
19. మోహినీలైలము పెండుకలు పెరుకుకు	0-
20. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	...
21. గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి	...
22. బాలాచి మాత్రలు, మలబద్ధము	...
బంగారు కేసులపుస్తకము 25 కేసులు గలది 1-కి రు. 8-	
వెండికేసుల పుస్తకము 1-కి	రు. 1-0-
23. వెప్పురుమెంటునూనె	1-
24. చందినిఅత్తరుసేమిది బొమ్మ 1-కి	2-4
25. కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
26. కలకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0
27. కఫవారి శిశుగట్టు దగ్గులకు	1-0
28. కఫవారి చూర్ణము, దగ్గు, ఉబ్బసములకు... డబ్బి 1-కి	0-8
29. గుండరిలైలము, ముఖకాంతికి	0-8
30. కరోవడన మాత్రలు, కలనొప్పలకు	0-8
31. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి-మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923 సంవత్సరం ఏప్రిల్ 24-వ తేదీ

మంగళవారము

ఉప్పుపన్ను: సంస్కరణముల భ్రమ

ఉప్పుపన్నుగూర్చి హిందూ దేశపుత్రిక లేగాక, ఆంగ్ల దేశపుత్రికలూగూడ వాద ప్రతివాదములతో నిండుచున్నవి. లండను ప్రైముపత్రిక ప్రధాన సంపాదకీయ వ్యాసములో ఉప్పుపన్నును సమర్థించినది. అధికారులకు ప్రక్కతాళమువైచెడి ప్రైముపత్రిక ఇటులు దెలుపుట మితగాదు. ఉప్పుపన్నును విధించుటలో, ఇండియా ప్రభుత్వము కడు జాగ్రూతతోను, దూరదృష్టితోను ప్రవర్తించినట్లు, దేశముయొక్క ఉత్పత్తివృద్ధిమమును యోచించి, రాజప్రతినిధిగారు ఉప్పుపన్నును సర్దిపై జేసిరి. ఎవ్వ రేమనుకొనినను, లండను ప్రైముపత్రికాభి నందనములకు బాత్రులయినందులకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును రాజప్రతినిధిగారును తమను తా మభివృద్ధినికొనకచ్చును. ఉప్పుపన్నును సమర్థించుచు రీడింగుప్రభువుగారు ప్రచరించిన స్టేటు మెంటు, దానిని చదివెడివారందరియందును విశ్వాసమును పురికొల్పగలదని, ప్రైముపత్రిక దలచుచున్నది. ధనసప్తము గలుగుకుండ నాటంకపరుచుటకు, ఉప్పుపన్ను ఒక్కటియే మార్గము. వేరొక త్రోవయేలేదట. శాసనసభ్యులు వేరొకత్రోవను జూపజాలకబోయిరి. లండను ప్రైముపత్రిక ఇంగ్లీషు ప్రజల నీ తీరున సంతృప్తిపడదు జూచుచున్నది. వేరొకత్రోవను జూపుటకు శాసనసభ్యుల కధికారములేదు. అయినను వారట్టిసూచనలగా విచియేయుండిరి. శాసనసభ్యులు గోరిన తగ్గుదలలను నిలిపియుంచినచో, ఉప్పుపన్నును విధింపవలసిన యవసరము దగ్గిపోయెడిది. లేకున్న మిలిటరీవ్యయమును తగ్గించిన సరిపోయెడిది. ఉప్పుపన్నునుగూర్చి జేసెడి ఆందోళనము, హేతుబద్ధముగాక, కేవల మభిమాన పూరితమని ప్రైముపత్రిక తలంపు. ఉప్పుపన్ను భారముగూర్చి యరచుట, కేవలము అర్థములేని కేకయట. కర్షకుడుగాని, కార్మికుడుగాని, ఇందువిషయమై ఆందోళనపడుటలేదట. లండను ప్రైముపత్రికకు, హైందవ కార్మికాభిప్రాయములను, రయితల యభిప్రాయములను ఒకరు చెప్పకుండ నే గ్రహించు నేర్పుగలదు గాబోలు! ఇంతకాలము నుండియు, తామే ప్రజా సామాన్యమునకు సంరక్షకులమనియు, వారి బాగుకొరకే అధికారవర్గము పాటుబడుచున్నదనియు, లండను ప్రైము మొదలగు పత్రికలు ప్రకటించుచుండలేదా? ఉప్పుపన్ను ప్రజాసామాన్యమునకే ఎక్కువ భారమునదయినను, ఇది యొక బరువుతో చేరినదిగాదని సమర్థించుట, ప్రైముపత్రికకు ముఖ్యము.

ఎట్టి యబద్ధము లాడియెనను, ఈవిషయమును నిలువబెట్టవలయును. ఉప్పుపన్నువలన ఎక్కువ బరువులేదని, వాదసౌకర్యార్థ మంగీకరింతము. ప్రైముపత్రిక దెలిపినట్లు, ఇందునుగూర్చి వెలిబుచ్చబడిన ప్రాతికూల్యము, భావప్రేరేపకమని యంగీకరింతము. కాని, ప్రజలదృఢభావమును, తృణీకరించుట దోషముగాదా? బెంగాలు విభజనము గూర్చి ఆందోళన జరుగుచున్నపుడుగూడ, ఆందోళనయంతయు భావప్రేరేపకమని చులకనజేయబడెను.

కాని, ఆవాదము నిలువలేదు. బెంగాలు విభజనమును రద్దుజేయవలసినవచ్చెను. ఉప్పుపన్ను అత్యల్పమని ప్రైముపత్రిక దెలుపుటలో, ధనవంతుల దృష్టితో నీవిషయమును పరికించుచున్నది. భారత ప్రజాసామాన్య దుర్భరదారిద్ర్య మెట్టిదో, ప్రైముపత్రిక గ్రహించుట దుర్లభము. ఇక్కడి ప్రజలకు ఉప్పు ఎంతయవసరమో, ప్రైముపత్రిక గ్రహించజాలదు. ఆరువేల మైళ్లదూరమునుండి ధర్మోపదేశము గావింపజూచుట, యశంబద్ధము. నేషను పత్రికమాత్రము, రాజప్రతినిధిగారి కార్యమును సమర్థింప లేకున్నది. అయినను రాజప్రతినిధిగారి చట్టమును వెంటనే ఆమోదలోనికి దెచ్చెదరని ఈ పత్రిక యూహింపకున్నది. ఈ యూహ నిరాధారమయ్యెను. అధికారులు తలచినంత మాత్రమున ఎంతటి కార్యమయినను నెఱవేరకమానదు. ముందు నెనుకల నాలోచింపక, ఉప్పుపన్ను చట్టమును వారు వెంటనే సమలులో బెట్టిరి. ఈ సంగతి వినినచో, నేషనుపత్రికకు ఆశ్చర్యము గలుగవచ్చును. కాని, హైందవాధికారులమార్గ మిట్టిదని, నేషను పత్రిక ఇంకను గ్రహింపవలసియున్నది. ఈ చట్టమును, హిందూదేశరక్షణమున కవసరమని జెప్పుట కేమాత్రము వీలులేదని, నేషనుపత్రిక తలంపు. ఇట్టిసాకుతో, రాజప్రతినిధిగారు ఉప్పుపన్నును సర్దిపైజేయుచో, మితవాదులను చిక్కులబెట్టిన వారగుదురని, నేషనుపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారెట్టియలోచనలేక, ఉప్పుపన్నును సర్దిపైజేసి, మితవాదులకు సైతము సంస్కరణముల భ్రమను తొలగించినందులకు వారినెంతయు అభినందింపవచ్చును. సందేహబాధితులకు సైతము సందియములేదీర్చి, వారిని భ్రమవిరహితులను గావించి రీడింగుప్రభువుగారు దేశమునకు మహాపకారము గావించిరి.

ఇందుకు నిదర్శనముగ మద్రాసు ప్రముఖులు కొందరు ఉప్పుపన్నునుగూర్చి తెలిపిన సంగతులను పరిశీలించవచ్చును. కొలదికాలము క్రిందటివరకు మద్రాసుప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగ బని జేసిన, సర్ కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఉప్పుపన్నునుగూర్చి దెలిపినయభిప్రాయములు వేరొకచో ప్రచురింపబడినవి. రాజప్రతినిధిగారు ఉప్పుపన్నును సర్దిపైజేయుట చట్టసమ్మతమగునా కాదా యను విషయమును, సర్ శ్రీనివాసయ్యంగారు ముందుగ చర్చించిరి. రాజప్రతినిధిగారి కట్టియధికారముకలదని యే అయ్యంగారి యుద్దేశము. ఇందునుబట్టి సంస్కరణములు రాజప్రతినిధికి నిరంకుశాధికార మొసగుచు వువనియు, శాసనసభలీర్పల్లు ప్రభుత్వమువారిని బాధింపవనియు, మరింత స్పష్టమగుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారు తమ కొనగబడిన సర్టిఫికేట్టుఅధికారమునే యుపయోగించినను, ఇందువలన “సంస్కరణములు భ్రమ” యని విదితమగుచున్నట్లు, కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు నిస్సందేహముగ దెలిపిరి. సంస్కరణములు బూటకమనిదెలుపుటకు, అయ్యంగారికన్నను ప్రామాణికు లెవరుగావలయును? వీరు ప్రభుత్వసభ్యులుగ బనిచేసియుండుటయగాక, స్వప్రసిద్ధ న్యాయవాదులుగూడ నగుటచే, వీరి యభిప్రాయమును మితవాదులయినను తృణీకరింప వీలులేదు. యన్ శ్రీనివాసయ్యంగారును, అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారును, రాజప్రతినిధిగారు చట్టవిరుద్ధముగగూడ ప్రవర్తించినట్లు సూచించిరి వీరు సర్దిపైజేసిన చట్టము, అక్రమమని తెలిపిరి. సామాన్య శాసనసభ్యులగు టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు, తాము పార్లమెంటు సభ్యులకు పంపిన విన్నపమును ప్రచురించిరి. రీడింగుప్రభువుగారి స్టేటుమెంటులోని సంగతుల నన్నిటిని, వీరు

సహేతుకముగ ఖండించిరి. భారతదేశపు కృషివలులకు ఉప్పుపన్నువలన నెట్టిబరువు మీదబడెనో, వీరు వివరించిరి. ప్రభుత్వపు ఖర్చును తగ్గించినయెడల, ఉప్పుపన్ను కేటాల యవసర ముండదో, తేటపరచిరి. రెండు మార్లు శాసనసభచే నిరాకరింపబడిన చట్టమును ప్రభుత్వమువారు మరల నెలకొల్పుటచే చిత్త్యమునకుభంగకరమనిదెలిపిరి. ఉప్పుపన్ను అక్రమమనిదెలుపుట కెవరును వెనుదీయుటలేదు. కాని ఇట్టి అక్రమభారమునుతొలగించుటకును, నిరంకుశాధికారమున కికమీదచోటు లేకుండుటకును, ఆచరింపవలసిన మార్గమేదియో అందునుగూర్చి మితవాదు లెవరును ఎట్టి సూచనల గావించుటలేదు. వారి అగ్రహమంతయు వ్యర్థముగ బోవుచున్నది. డాక్టరు అన్నాసీ, హకిం అజ్జల్ ఖానుగార్లు దెలిపినట్లు, శాసనసభ్యులు నలువదగిన కనీసకార్యము, తమపదవులకు వెంటనే తాజీనామా నిచ్చుటయే. ఈమాత్రము త్యాగము నలుపుటకలసను వారు ముందుకు రానియెడల, ఆర్బాటముల నెన్ని గావించినను ప్రయోజనముండదు. దేశముయెదుట, మార్గ మొక్క టేగలదు. సంస్కరణములును, శాసనసభ్యులును భ్రమయని రుజువగుటచే, ధీరులగువారు వాని సంతక వెలుపలనుండి, స్వక్రయత్నబలముచే స్వరాజ్యమును సంపాదించుట ముఖ్యవసరము. నిర్మాణకార్యక్రమము నెంత దీక్షతో నిర్వహించిన, సంతోషంలో స్వరాజ్యము సమీపించుననుట నిశ్చయము. త్వరితముగ కృషి సలిపిన, ఫలితములు త్వరితానే గనుమీచును. ఆలసించినకొలదియు ఫలితమును ఆలస్యముగ లభించును. కాని ఫలప్రదమగు మార్గములనసలేవిడిచి, భ్రమలను మెప్పుంటుచో, స్వరాజ్యనిధి గగనకుసుతుమగును.

ప్రాప్తజాతరులు: నిర్మాణకార్యక్రమము

నెల్లూరుమండల బ్రాహ్మణేతరసభాభ్యుత్థులు, నిర్మాణకార్యక్రమ సౌప్యమును గ్రహింపజాలకబోయిరి. కాని, ఆహ్వానసంఘాభ్యుత్థులగు గోవిందరెడ్డిగారు, సహాయనిరాకరణోద్యమ పద్ధతిని నిరసింపలేదు. అస్పృశ్యతాదోషమును నిర్మూలము చేయవలయుననియు, సురాసాన దురాచారము నడుగంట జేయవలయుననియు, కద్దరుపరిశ్రమ నభివృద్ధిజేసింపవలయు ననియు, వీరు హెచ్చరించిరి. “నిర్మాణకార్యక్రమయంతయు ననుచరణీయమును కర్తవ్యము నగును” అని గోవిందరెడ్డిగారు గావించిన హెచ్చరిక మిగుల ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. ఏపక్షమువారయినను ఏసంఘమువారయినను, నిర్మాణకార్యక్రమమును తడేకదీక్షతో నిర్వహింపవలసిన యవసరము గలదని తేటపడుచున్నది. మిగిలిన విషయములగూర్చి ఎట్టి యభిప్రాయభేదమున్నను, నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణముకొరకందరును చేతులగలుపవచ్చును. జస్తి సుపక్షమువారికనయినను, విదేశవస్తుధారణమును విసర్జించి, జాతీయనిర్మాణమునకు తోడ్పడుచో, మాతృసేవయందు పాల్గొనినచా రయ్యెదరు. “కద్దరు, అస్పృశ్యత, త్రాగుడు లోనుగాగలశాబోద్యమలబులెల్ల ప్రజాబాహుళ్య కార్యంబులగుట నాతూతాఖలయందు మనప్రాబల్యము నిక్కముగ వాంఛితము. అట్లులయిన నాడే యయ్యవి ప్రజోద్యమము లగును” అని గోవిందరెడ్డిగారు దెలిపిన వాక్యములను జస్తి సుపక్షమువారు ఆచరణలోనికి దెచ్చుట శ్రేయస్కరము. సర్ పి. త్యాగరాయ శెట్టిగారు, సభాంతోపన్యాసమున గాంధీకృతములు బట్టలమిల్లులు స్థాపింపనందులకు వగచిరి. కాని “కర్షకవృత్తిని పల్లెలయందు నివసించు జనబాహుళ్యము

గల వారముగలచేతను, పట్టణవాసము చిరకాలాభ్యంతరము కాకుండుటచేతను, యంత్రపరిశ్రమలకన్న చేతివృత్తులయందు మనయాహులు లగ్నములగుట మేలు" అని గోవిందరెడ్డిగారు సూచించుటలో, దూరదృష్టిని కనుపరచిరి. జాతివిభేదములవలన నేర్పడిన రాజకీయపక్షములు చాలకాలము నిలువ నేరవని, గోవిందరెడ్డిగారికి తెలియును. ఇట్టి పక్షములు కృత్రిమపక్షములు. "బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర విభాగంబులకు మారుగ ధనిక కార్మికవిభజనము సంప్రాప్తముకాదగును. అట్టియాహ నిప్పటినుం డీయు మనముల నుంచుకొని యావలరానుండు పరిస్థితులకు తగు సమాచరణంబు భావ్యము." అని గోవిందరెడ్డిగారు పలికిరి. మిల్లులను స్థాపించి, పాశ్చాత్యపారిశ్రామిక విధానము నవలంబించుకొలిది, ధనవంతులకును కార్మికులకును పాశ్చాత్యదేశములలో జనించిన కలహము లిక్కడను జనించుట సహజము. అట్టిదుస్థితి ప్రధానకట్టములం దిదివరకే ప్రబలి యున్నది. అహమదాబాదుమిల్లులలో నపుడు వ్యాపించిన కల్లోల మిందుకునిదర్శనము. ఇట్టిపోరాటముల కెడము గలుగకుండ, సాధ్యమగునంతవరకు చేతపరిశ్రమలకే ప్రోత్సాహమునగుట ఎల్లరకర్తవ్యము. మిల్లుయజమాను లేమి, కార్మికులేమి సామాన్యముగ బ్రాహ్మణేతరు లగుటచే, ఈ సమస్యను పరిష్కరింప వలసినబాధ్యత, జస్టిసుకక్షముపై నెక్కుడుగ నిలచియున్నది. ఇందుకు గాంధీ మహాత్ముని ప్రణాళిక ననుసరించుట యే మార్గము. తమలో పక్షములను గుర్తించుటకు గోవిందరెడ్డిగారు వెనుదీయట లేదు. "నిన్ను జాతులయెడ మనము జూపు ననాదరిణంబునకు భగవత్సన్నిధానంబున నపరిమిత కష్టము నందుదు మనుమాట నేమిరకుడు. ఈ దుర్భరావస్థ తడవుల బట్టియుండుటయే మన నిష్ప్రయోజ కల్పించునకు నిదర్శనంబగుచున్నది. ఈ విషయంబు బ్రాహ్మణులకన్న మనమే ఘోరితరమగు దోషము నొనర్చుచున్నామనిన నన్ను తుమింపుడు," అని వీరు హెచ్చరించిరి. నెల్లూరు బ్రాహ్మణేతర సభవారు దూరదృష్టిజూపి, "సహాయనిరాకరణోద్యమ కార్యక్రమమునందలి నిర్మాణ కార్యక్రమమును సురక్షితముగ నవలంబింపవచ్చునని" తీర్మానించుట మిగుల శ్లాఘాపాత్రము. జస్టిసుకక్షము నైతిక నూతనాదర్శ ప్రేరేపకముగ ముందులకు సంతరింపవలయును. సహాయనిరాకరణోద్యమమున ముడిపడెడి దినములజోయి, అందలి ముఖ్యభాగమును బ్రాహ్మణేతర సభవారు రంగీకరించుట శుభసూచకము. లాకోర్టులకు బోకుండ బ్రాహ్మణేతరులు తమ తగవులను పంచాయతీలద్వారా పరిష్కరించుకొనవలయునని ఈ సభవారు తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానమును ఆచరణలోనికి దెచ్చుటకు, బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు కృషిసలుపుచో స్వరాజ్యసిద్ధి అనతికాలములో గలుగను. నెల్లూరు సభా తీర్మానములకు, ఈ రెండు తీర్మానములే ప్రాణము వంటివి. వీనిని కొనసాగించిన, అన్ని శుభములును చేకూరును. అన్ని పక్షములవారి దృక్పథమును ఈ తీరున మార్పుజేయుట నిరాకరణోద్యమ విజయమునకు నిదర్శనము. ఈ యుద్యమమును చలించని దిక్షతో నిర్వహించునెడల, జైతము గమ్యస్థానము నతిశీఘ్రముగ జేరగలదు.

వలసరాజ్యముల భారతీయులు
కెనియా శ్వేత ప్రతినిధులు ఇంగ్లండులో ఆందోళనము నారంభించిరి. ఆఫ్రికాదేశీయులను రక్షించుటకొరకు, భారతీయుల నిటుల సంతకపెట్టుచున్నట్లు, డాక్టరు ఆరథు అను విమర్శకారి టుభిప్రాయముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. తెల్లవారల

వాదదౌర్బల్యమున కింతకన్నను వేరునిదర్శనమేమి కావలయును, డి.లామెర్సీ పభువుగారు మార్చింగు పోస్టుపత్రికలకు చెలిపిన సంగతులబట్టి, భారతీయులు కెనియాలో ప్రవేశించకుండుట, వారికి సమానపుహక్కులు లేకుండుటకును, ప్రత్యేకపు గూడములలో వీరి నుంచుటకును, వీరభూముల లోనికి వీరిని రానియకుండుటకును, తెల్ల వాడుప్రయత్నించుచున్నట్లు గనుపించును. టాంగనయికాలో భారతీయులు క్రొత్తకన్నలను పెల్లించనందులకు, వారిపై జరిమానాలను, ఖయదాశిక్షలును విధింప బడుచున్నట్లు, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఫిజీదీవులలో తలకన్నను విధించినందులకు, భారతీయులు సంతోషము జెందుచున్నారు. ఏకత్వనందీయు ఇట్టిదుస్థివాదాలే వినిపించుచున్నవి. సామాన్య సంబంధమునైన, హిందూదేశము ఒక్క ఇంగ్లండు నకేగాక, మిగిలిన యన్ని రాజ్యములకును దాస్యము ననుభవింపవలసి వచ్చుచున్నది.

సహాయనిరాకరణావలంబులు: ఆయుధపుట్రెన్నులు
అసహాయవాదులకును, కాంగ్రెసు ప్రచారకులకును పోలిసుకమిషనరుగారు ఆయుధపుట్రెన్నుల నీయగూడదని, మదరాసు యూరిషియను సంఘమువారు తీర్మానించిరి. మద్రాసు మెయిలు పత్రిక యందు విషయమై ఆందోళనము సలుపుచున్నది. యూరిషియను సంఘమువారి తీర్మానమును పోలిసుకమిషనరుగారు రంగీకరించెదరని తలంపవచ్చును. అసహాయవాదులకు ఆయుధములకు ట్రెన్నులనియకబోవుట, వారి భూములకు నీరు నీయకబోవుట, వారి సభలను సాగింపకబోవుట, మొదలగు నూడిపోట్లవలన అసహాయోద్యమము అంతరింపజాలదు. ఇట్టి యిబ్బంగులకు లోనగు కొలిదియు, ప్రజలకు భయమువదలి, వారి సత్వము మింకను బలపడుటకు మార్గమేర్పడును.

బ్రిటన్: రూరకప్రమాణము
రూరకప్రమాణమువలన, ప్రాచ్యున కెట్టిలాభము గలుగకేదనియ, జర్మనుల సాత్వికనిరోధము బలపడుచున్నదియు, కర్మనుప్రభువు ప్రభువుల సభలో స్పష్టపరిచెను. నానారాష్ట్ర సంఘమున కీ వివాదమును కంపుటకు, ప్రాచ్య ఇష్టపడదని కర్మనుప్రభువునకు చెలియును. గ్రేప్రభువుగూడ, రూరకప్రమాణము వలన ప్రాచ్యున కెట్టిలాభము గలుగదని, హెచ్చరించిరి. పాంకేసుగారుమాత్రము, ఎప్పటికట్టుదలనే సూచించుచున్నారు. పరిస్థితులు త్వరిత మారునో లేదో, ఇంకను జెప్ప విలులేకున్నది.

మరియోక మందలింపు
ఉక్కుపన్నును సర్వప్రజేయటలో రాజప్రతినిధిగారు సివిలుసర్వసుకును, ఇడియా ఆఫీసుకురు లొంగిపోయిరినియు, శాసనసభ్యులు ఉచితరీతిని ప్రవర్తించలేదనియు, వారు వెంటనే తమ పదవులకు రాజీనామాల్పియింపవలసినదనియు, భుగ్రిగారు ప్రకటించిరి. భుగ్రిగారు అతివాదులుగారు. వీరి సలహా దురభిమాన పూరితమని ఎంచ విలులేదు. ఇందుకు శాసనసభ్యు లేమందురు?

తిరువాన్కూరు శాసనసభ
తిరువాన్కూరు 21:— గతదినము శాసనసభవారు ఎవరైనా టైమ్ కెట్టేమిటివారు గావించిన మంచలను చర్చించిరి. ఇకను ముగియలేదు. ఈదినమునగూడ నీచక్రయే సాగింపబడును.

విదేశ వార్తలు

అసహాయోద్యమము

అతివాదుల పరిస్థితులు

సర్ ల్యూడోవికుపోర్చుగారి యభిప్రాయము
లండన్, ఏప్రిల్ 21:— రాత్రి 9-30 ప్రెస్సుకలెక్టలో ఇడియాలో అసహాయోద్యమము అంతరించుచున్నదను నివేదిక ముంద పోర్చుగారు టైటు బదు కేడుచున్నారు:— సంయుక్త రాష్ట్రపు పాలకసంఘమున ఎన్నికయందు అతివాదులే జయము గాంచిరి. మొన్ననే 26 సాలయందుండి కడుదలయిన అతివాదులే ఎన్నుకొనబడిరి. లెక్కొకవందకు 3 కింగరపు పుర పాలకసంఘాద్వైతంబు గూడ అతివాదు లేన్నుకొనబడిరి. వీరు పురపాలకపాలకసంఘములను భ్యంసముజేయు నిశ్చితాభిప్రాయముతో ఎన్నుకొనబడిరి. తరువాత గ్రామపాలనమును వీరు వాస్తవము జేసికొన యత్నించెదరు. అందులకై వీరు రాబోవు జిల్లా బోర్డుఎన్నికలలో పాల్గొనెదరు. వీరివోట్లు కెగిలెని రాబోవు శాసనసభల ఎన్నికలలోగూడ జయము గాంచెదరు. వారికార్యక్రమము చైతులకేక ర్తించుటమీదిపాటుజేసిరి. వారికి ఒకవంశ భాగ్యముగ ఓటులు లభించెనని నెహ్రూవంశ పిర్పడును.

రూరుప్రదేశము

బ్రిటనువిభానము

కరన్ ప్రభువు మరల పూర్వపు టుభిప్రాయమునే వ్యక్తీకరించుట

జర్మనులకు అభయము

పరానుల అచంచలసంకల్పము

లండన్ పత్రికాభిప్రాయములు
లీక్స్, ఆర్థికాతి ఏప్రిల్ 21:— రాయబారులను ప్రారంభించుటకు క్లిష్టతలు ఇల్లు జేసెనని ముఖ్యపత్రిక గర్హియనవలె ఆనుచున్నది.
డెయిలీమెయిలు
కరన్ ప్రభువు అభిప్రాయము పరానులకు సుపూర్ణమైతిరి తెలియజేయుచున్నది.
డెయిలీక్రానికల్

కరన్ ప్రభువు పలికించుచు ముద్దెనున అసహాయులేమింద సాధనముల నిర్వహించుటలో జర్మనీని నిర్బంధముజేయుడని హెచ్చరించుచున్నది.
వీరివలన యూ. పూ. మరల ఎన్నడు తీరవలెను. ఇందు బయలుజేసెను. ముందు విషయభయము. దలచినది ఆధిపత్యమునాటికి సాధియుల దగ్గరనుండి ఒకేవిధమున అభిప్రాయము ప్రకటనలెను. జర్మనీ ప్రాచ్యునకు ఒకే అభిప్రాయము ప్రకటనలెను. ఇట్లుగనెని అందరనును మంగళకర్షణకు నీతి భయములేవంద జేసెనని పరానులు అభిప్రాయించుచో పరానులకేలాభము. ఈవద్దలలో ముఖ్య లోనైతి ఎన్నికలకువారే వినిపించుచున్నది. అపుడు స్వముగమిజాగ్రహణే శాసనములో జేసిన పరిమితులను.
సర్ డేలెము

టిటిసువారు మామిదినవిభానము కాలలో రాజ్యం భారతీయతను జూడుచున్నది. రాజకీయము ప్రించితిమేని అనూచనలు మరల ఆలోచనలోనికి రావలసియు ముక్తిమార్గము.
అట్లెర్పడు
వ్యయము ఈదారికి వచ్చెదమని ఏమో ఒకరికికన్నము తెలియజేయవలెనని కర్మనుప్రభువు నొసిన హిందూ కడుగుద జరగాగ నున్నది. వీరివలన కొంతమార్గ మేర్పడును.

జనవరిలో బ్రెటును తెలియజేసినవిధానము

(1) నవ్వేతరీహర ఋణమును 2500000000 పాసులకు తగ్గించవలెను. (2) అంతర్జాతీయ సభవారు జర్మను ఆర్థికపరిస్థితులను మరల ఏర్పాటుకొనుటలెను. (3) అభయము లొసగినవిదము ఋణమును తీర్చుటకు 4 శాతము నిద్రపునీయవలెను. (4) జర్మనులపై విధించబడిన అభయముల నిర్ధారణలెనచో మిక్రమండలికి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడి బలాత్కారముగ జర్మనుల అభయమును వశపరుచుకొనుట చేయవలెను. అక్రమణపక్షమును మరింత ఎక్కువ ఆక్రమించుకొనుటకు తోడ్పడవలెను. ఈ మరతులకారణము మొత్తముమీద ఒక్కొక్కచో మిక్రమండలి ప్రేరేపించుట కియ్యవలసిన యాధుఋణమును ఇంకను బాటసీనుమని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారభయమునెరిగి.

గ్రేవర్ధుని యభిప్రాయము

రెండుపక్షములకును ఉపద్రవమే

ఏప్రిల్ 21:—జర్మనుల పరపరియ పరాముల పరపరియ కలిసియే యుద్ధమునందు విడదీయుటకు పిలువలేదన్న మాటను పీఠ మరచిరి. జర్మనీనుండి పరాములు సామ్యము కాబట్టిచో పరాములపరపరి యుండదు. జర్మనుల పరపరి ఏర్పడినగాని పరాముల కియ్యవలసిన మొత్తమునిచ్చుటకు పిలువలేదు. ఇప్పుడు ఇరువురుకు జరుగుచోరాము పిదగిని అరివ్వమే. నవ్వేతరీహరమున కర్మలలో పరిష్కారముగలటకు బదులుగ మరింత ఆలస్యమగుచున్నది. ఆక్రమణకు పూర్వము జర్మనులు కొంతకంత అభయములను చెల్లించియుండెడివారు. ఇప్పుడే ఆక్రమణలను చెడినది. ఆక్రమణకు పూర్వముకంటె ఇప్పుడు పరాములకు జ్యోసించుది తక్కువ బాగు ముట్టుచున్నది. ఆక్రమణకున్న అపారముగ అగుచున్నది. ఆక్రమణపాసిగొలది పరాములకే నష్టము. జర్మనీకిగూడ నష్టమే. పరిస్థితులిట్లేపాగిన జర్మనీ తక్కువగ ఇచ్చును. పరాములకు కొంచెము మొత్తమును మాత్రమే బుచ్చుకొనుటకు అకాళమేర్పడును.

పరాములకు ముందెట్టి ఉపద్రవము కలుగుతుందో తెలియ ప్రయత్నించవలెను. కాని యాదును పరాములు ఆక్రమించుకొనుట పరాములకు తేమముగాదు. ప్రస్తుతముట్లున్నను తుదకది పరాములకు తేమముగనుండజాలదు.

పరాములు మతల తమదృక్పథనిశ్చయమును

పీఠపరములు

రహస్యములకు యోగుల సంస్కరణార్థము భవనములను ఒపిర్గతముజేయు గండర్పమును పోయింకేరుగారు కర్ణకప్రభువు యువశ్యాసమును గూర్చిగాని గ్రేములియు గూర్చిగాని నూచించియుండలేదు. నవ్వేతరీహరములను పూర్తిగా కాబట్టుటకును, తమకు ఉపద్రవము ముందెప్పుడును రాకుండజేసికొనుటకు పృథ్వీకృత్యులై యున్నారని మాత్రము తెలియజేసెను.

(వెండి జ్యోతిషునిగూర్చి జర్మను విశేషాంగమర్తి కొన్ని విషయములనుగూర్చి పోయింకేరుగా రిట్లుబడుచిరి. సుధ్రుక్రటింపబడినదాదిగ (వెండివారు జర్మనులపట్ల ఎంతయు పిపి తెట్టిచూపవలెను జూపుచున్నాను జర్మనులయొక బౌద్ధార్యమును జూపుచున్నాను. జ్యోతిషు సంభవతములను మన్నించదలచుకొనవలెను జ్యోతిషుమైత్రికయ ప్రయత్నించుటకర్తము. నయోద్ధగదురుటకు ముఖ్యమైనవరుల నవ్వేతరీహరము, అభయము-సెన్యారిటీ-నుపదములలో నీ యున్నవి. పరాముల స్వాతంత్ర్యము కాకముజేయబడిన తేమములు పునఃప్రతిష్ఠాపనయ గురకు యూరపుపునర్నిర్మాణముగాకాతిస్థాపనముగాని సాధ్యముగావు. 18 తేదిని పోలీసు, నైతికస్థానములను ఎత్తివేయవలెనని మిక్రమండలి జర్మనులను అడుగుటకంగీకరించి, పీటిస్థానేనిజనుగు నివిజనను స్థాపించవలెననిగూడిరి.

పరాములపత్రికల యభిప్రాయము

కర్ణకప్రభువు భావార్థికముగ అతివాగ్ధిక ఇచ్చియును వశ్యాసములట్టిపాద రాయబారములను మరల జర్మనుల ప్రారంభించుటకు అవకాశమిచ్చిరేమో యన్నటులున్నది. పరాములపత్రికలన్నియు కర్ణకప్రభువు యువశ్యాసమును చదివిన తోడనే మాములు విరిచినది. ఏమియు రుదించలేదు. బ్రిటిషు విధానమునే ఇంకొకమాత్ర నిర్వచించెనుచున్నది. పరాములు తట్టికట్టును మరల పిడుకాడుకగారని ప్రతికూలాటనున్నది. ఇంతవరకు జర్మనుల కల్లతలలకు బ్రిటిషువారు తోబడుచురేమో యను భయమును కర్ణకప్రభువు ఉపశ్యాసము పూర్వజేసినది లీవెటిలుప్రతికాకొనుచున్నది.

నెల్లూరు మండలము

తిలకుస్వరాజ్యనిధికి చేరవలసిన మొత్తము 15,000 రూపాయలు

200 మంది వలంటీరులు.
ఏప్రిల్ 30 వ వ తేదీ ఏన్నాళ్లున్నది?
నాడూనేడూగాక నడుమనున్న వైదురోజులేగదా?
ఏమయింది? ఏమిచేశారు?

జర్మను పత్రికాభిప్రాయము

జెర్మన్ లో, కర్ణకప్రభువు యువశ్యాసము మంచి ఉద్దేశ్యమును కలుగ జేసెను.

నవ్వేతరీహరములను గూర్చి జర్మను ప్రభుత్వమువారు ఇప్పుడైనను తరిష్కారము చేయు ఏర్పాటులను జేసెదరుగాక యని వార్యధుకుప్రతిక యనుచున్నది. కర్ణకప్రభువు నూచన ప్రకారము తుళుము కలుగకచ్చుని ల్యూగిట్టాటుప్రతిక వాకొనుచున్నది.

జర్మను వర్తకసంఘము వైఖరి

(వర్తక పోరాటము అంత్యమొందువరకు సాత్వికనిరోధమునే సాగించవలెనని వర్తకసంఘమువారు కృత్తికరించిరి. యాదును భారీజేయించుటకు తొందరగ ప్రభుత్వమువారు పని చేయవలె ననిరి. తమయభిప్రాయమును మిక్రమండలికి తెలియ జేయునయమును వచ్చె ననిరి.

యాదలో పరాములు గుంకములపాద్య నేర్పరిచినదాదిగ 714000000 మార్కుల గుంకముల ఆదాయము వచ్చెనని పరాములు తెలుపుచున్నాడు. దొంగతనముగ గొంపోవు 70000000 ప్రాంతము విలువలకు వస్తువులను గూడ పరాములు తట్టుకొనిరి పీటిని కేటకు పాడెదరు. నోటుల రూపకముగ 800000000 మార్కులను నిన్నటిరోజున మోటాటబండిలో వేసి కొంపోవు యంత పరాములు స్వాధీనము జేసికొనిరి.

తనల్లాట్టలో పనిచేసి కార్మికులు పురమందిరమున మరల గోల జేసిది పీటి కారణము పురపాలకవర్తమువారు బయట పనిచేయువారులకు సహాయము చేయవలెనని 2000 పనిచేసి కార్మికులు బయటజేరి తమత్రోవలో నున్న పనివాడ్రును లాగి పారవైచిరి. పోలీసువారిలో డీకొనుటకు పోలీసువారు ఇద్దరును, పనిచేసినవారు అద్దరును తీరగావులైరి.

పోపుతెరిగి జర్మన్ అభ్యుత్థులకు ఎట్టుగారిని డాక్టరు తోనెక్కబుగారిని సంవత్సరం తిరిగివచ్చిరి.

యాదే డ్ల వరకము ననుభవించుచున్న ఎస్సెక్ దండకాధిపానిని పోపుతెరిగిని జ్యోతిషు కలుగ జేసికొనుటచే డిగోటు సేపాని పనిచేసినని పోస్ట్ జ్యూటిగుప్రతిక తెలుపుచున్నది.

ఈజిప్టుకొత్తపరిపాలనము

లిబరలువర్తమువారు రాజు నభినందించుట

బ్రిటిషు కలుకుబడిని నిరసించుట

కయోలో, ఏప్రిల్ 21:—ఈజిప్టు క్రొత్త రాజ్యాంగ విధానమును ప్రతికల్పియు మెచ్చుకొనుచున్నది. జగలులో పాపాగారి అనుచరులు ఈ విధానము కృత్తికముగ తేడనుచున్నాడు. బ్రిటిషు నైతికాసన మున్నంతకాలము, బ్రిటిషు శ్యాసాధికారులలోఈజిప్టుప్రజలువిచారింపబడుచున్నంతకాలము ఈ మారణరాజ్యాంగవిధానము నిజమైది గాదనుచున్నాడు.

ఈవిధానములను ప్రజలకు రాజ్యాధికారము వచ్చెనని యు ఇకమిదభారమంతయు ప్రజలకే యనియు అడ్డిపాపాగారు తెలియజేసిరి. (ప్రజలు కృత్తికముగ తమ భర్తమును నిర్వహించినచో స్వాతంత్ర్యముయముగూడ విడిపోవు ననుచున్నాడు. (రాజ్యాధికారము వాకిటున్న బాధివారి నుచ్చాదయమును బ్రిటిషువారు చూడగొన్నచో బ్రిటిషువారి లాభములకు భయము తేదని బ్రిటుకు నమ్మక ముండకమాన దనిరి.

జాతీయవాదుల ఖండనము

నూరక రాజ్యాంగవిధానము ఈజిప్టుజాతీయ సర్వములను మన్నించుటచేసినయ విడదీయులు జ్యోతిషు కలుగ జేసి కొనుటకు ఎంతయు అవకాశము గలదనియు, ఇది బాధించు

ఇష్టమును తెలియజేయుట లేదనియు ఈజిప్టుకు ప్రాజాధారమైన నూదానుపిడిమై ఏమియు జెప్పబలేదనియు ఈజిప్టు రాజు నూదాకరాజు కృత్తికాస్వాతంత్ర్యమును గూర్చి ఏమియు జెప్పబలేదనియు సత్రికాస్వాతంత్ర్యమును, వాక్యాస్వాతంత్ర్యమును ప్రతిమొటలేదనియు ఈజిప్టు సరిహద్దులను నూచించలేదనియు బాతీయవాదులు నూతనవిధానము ఖండించుచున్నాడు. ఈప్రకటనకు పూర్వము ఎంతస్వాతంత్ర్యమున్నచో ఇప్పుడుగూడ అంత స్వాతంత్ర్యమే యున్నదనిరి. (ప్రజలు తమదీక్షను కడలక తుదకు తమ వాంఛితములను సెరవేర్చుకొనగలరు అనిరి.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు - మార్కెటు.

మారకము.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like 1000000000, 1000000000, 1000000000, 1000000000, 1000000000, 1000000000, 1000000000, 1000000000.

కలకత్తా మార్కెటు.

మారకము.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like 1000000000, 1000000000, 1000000000, 1000000000.

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like 1000000000, 1000000000, 1000000000, 1000000000, 1000000000, 1000000000.

బొంబాయి - మార్కెటు.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like 1000000000, 1000000000, 1000000000, 1000000000, 1000000000, 1000000000.

మారకము.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like 1000000000, 1000000000, 1000000000.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారు

కాకినాడలో శ్రీనరస్వతి నాటకశాలలో 28-4-23 తేదిని "సావిత్రి"

నాటకమును ప్రదర్శింతురు.

కట్టు:—8, 2, 1-8-0, 1-0-0, 0-8-0.

యదవల్లి సూర్యనారాయణ, మేనేజరు.

తామరతైలము

తామర,తీట,దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము వెల 0-6-0. అమ్మకాంబనము డిప్, మదరాసు-బొంబాయి.

గుంటూరు మండలంవారికి మేలుకొలుపు

గడువుదగ్గరకు వచ్చినది. ఖ్యాతినిలవండి

నర్సారావుపేట పట్టణములో తిలకుస్వరాజ్యనిధికి వేయిరూపాయలకుపైగా చేరినవిగాని మండలంలో మొత్తం లంకెపూర్తికి అవశిష్టంచాలాడన్నది. అన్ని గ్రామములవారు అధికదీక్షతో పనిచేసిన గాని భర్తీగాదు. త్వరపడుదు.

మైసూరుసంస్కరణములు

విచారణసంఘమువారి సలహాలు

ఉపోద్ఘాతము

సంస్కరణలకు మైసూరు రాష్ట్రమునందు ప్రవేశ పెట్టబడిన మై ఒక విచారణసంఘ మేర్పరచబడినది 1922 సంవత్సరము ఆక్టోబరు 7 వ తేదీన మైసూరు దివానుగారు ప్రతినీధిసంఘమునకు తెలిపియుండిరి. తదనంతరము ఈ క్రింద పేర్కొనబడినవారు సంస్కరణముల విచారణసంఘపు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. బ్రిటీష్ రాజధికారిగారు (అధ్యక్షులు) కె. చాండి, కె. వత్సయ్య, డాక్టర్ కృష్ణారావు, కె. పి. పుట్టన్న శెట్టి, డాన్. వెంకటేశ్వర్లు, బి. రామస్వామిశెట్టి మహమ్మదు అబ్దునుబాఖా సి. శ్రీనివాసరావు, డాన్. కుబ్బయ్య, కె. ఆర్. త్యాగరాజయ్యగారు (సభ్యులు). వీరిలో డాన్. కుబ్బయ్యగారు మరణించిరి. ప్రభుత్వోద్యోగిగారు కె. ఆర్. శ్రీనివాసరావుగారు శాశ్వతముగా పోవుచే సంఘమువారి సమావేశములకు హాజరై యుండలేదు. మిగిలిన వడిమంది సభ్యులు మాత్రమే నిరీక్షింపబడు తయారచేసియున్నారు.

ప్రస్తుత మైసూరునందు మున్నదిమంది సభ్యులతో ఒక కానసభయొద్ద. ఇదిగాక సంవత్సరమున కొకకర్మాణము ఆర్థికమహాసభ జరుగుచున్నది. సంస్కరణముల నిర్వాహమునందు పీటి కుదిరిస్తూ మొసగులయునని దివానుగారు ప్రకటించియుండిరి. విచారణ సంఘమువారి సలహాలను ఈగడకు ప్రకటించుచున్నాము.

ప్రతినీధిసంఘము

మైసూరు రాజ్యాంగ నిర్వాహమునందు ఈసంఘమునకు ఒక ప్రత్యేకస్థాన మొసగుచు మహారాజుగారు ప్రకటనము గావించెదరు. ఈ సంఘము నందు 25 మంది సభ్యులుండెదరు. గ్రామనియోజక వర్గములకు 16 స్థానములు, ట్రైబునియోజకవర్గములకు 87 స్థానములు, ప్రత్యేకనియోజక వర్గములకు 15 స్థానములు, అల్పసంఖ్యాకులకు 85 స్థానములు ప్రత్యేకింపబడినది. అల్పసంఖ్యాకులకు ప్రత్యేకింపబడిన 85 స్థానములలో 25 స్థానములకు ఎన్నికలుజరుగును. మిగిలినవిమంది ప్రభుత్వమువారు నియమించెదరు. ప్రభుత్వమువారు కొంతమంది అధికార సభ్యులను నియమించవచ్చును. వీరు సంఘమునందు కూర్చుండి ఇతరులకు సలహాకొనవచ్చుగాని సమ్యకుల నిర్వహణకు ఎన్నికలు నియోజకవర్గములు

ప్రస్తుతమున్న నియోజకవర్గములే స్వల్పముగ మార్పులతో అంగీకరింపబడినవి. ఏలూరు కృష్ణానదికి లింగు చేర్చబడలేదు. వీటివిషయమై ఆలోచించి అవసరమైన వీటికి ప్రాతినిధ్యమేర్పరచి ప్రతినీధిసంఘపు సభ్యులసంఖ్యకూడ అంత హెచ్చింపబడును.

మొదటిసంఘములు జిల్లాబోర్డులకు తమతమి. ధులపేర్వరయ్యపట్టి అంత మొందును. ఈ లెక్కనుచూచిన 28 వేలమంది కొంత ప్రతినీధిసంఘమునకు దుండగడు. అల్పసంఖ్యాకులకు ప్రత్యేకింపబడిన 85 స్థానములలో పదిస్థానములు ప్రభుత్వవారి నియమింపబడినవి. ఇతరస్థానములకు ఎన్నికలు జరుగును. 20వేల జనసంఖ్యకుకొని ఒక్కొక్క లెక్కవారికి కొక స్థానము చుట్ట యుచితముగ నుండును.

ఆయా లెక్కల కొక సంఘము పేర్పరచుకొనవలయు నని యీ ఆసంఘమే నియోజకవర్గముగ నుండవలయుననియు విచారణసంఘమువారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. ప్రత్యేకనియోజకవర్గముల కొనగబడిన 15 స్థానములలో 4 స్థానములు కార్మికులకు ప్రత్యేకింపబడినవి. ఈస్థానము లన్నిటికీకూడ ప్రత్యేకసంఘములు నియోజకవర్గములుగ ఏర్పరచబడును.

సమావేశములు - అధికారములు

దివానుగారు ప్రతినీధిసంఘపు అధ్యక్షులుగ నుండెదరు. సంవత్సరమునకు సాధారణముగ కొంతవర్గాలములు ఈసంఘ

ము సమావేశమగును. దసరాసమావేశము 15వోబాలకన్న మించకూడదు. బడ్జెటు సమావేశము 10 వోబాలకన్న మించకూడదు ఇతర అపారాధరణ సమావేశములు 5 వోబాలకన్న మించకూడదు.

కానసభయందు ప్రవేశ పెట్టబడు ముఖ్యులకు ప్రతివయస్సుపై సాధారణముగా ప్రతినీధిసంఘమువారి అభిప్రాయములను మంతక తెలిసి కొనబడును. కానసభయందు ప్రవేశ పెట్టబడు ముఖ్యులు ప్రతినీధిసంఘములకు సుపూర్ణముగ వివరములతో తెలుపబడును. సంఘమువారు బిల్లులపై చర్చచేసినెదరు. బిల్లు ముఖ్యమూలములను సవరించుటకు ప్రతినీధిసంఘసభ్యులు సవరణలనుపూరించవచ్చును. కాని బిల్లునందలి కొన్ని క్లాజులను సవరించుటకు ప్రత్యేకింపబడినది. కొన్ని సమయములందు మంతక కానసభయందు వోక బిల్లు ప్రవేశ పెట్టబడిన కానసభయందు చర్చచరిగినపిమ్మట బిల్లు మరల ప్రతినీధిసంఘమునకు దించబడును. ప్రతినీధి సభ్యులువారి తీర్మానములమరల కానసభకు తెలుపబడును. అటుపిమ్మట బిల్లు మహారాజువారి అనుమతికి తుంపబడును. ప్రతినీధిసంఘపు అభిప్రాయము ట్టుచార్చు. ప్రకటించును.

క్రొత్తమున్న విధించుటకు ప్రార్థన ప్రభుత్వమువారు ప్రతినీధిసంఘమువారి అభిప్రాయములను పుచ్చుకొనెదరు. ప్రభుత్వమువారు సలహాలపై సంఘపు సభ్యులు సమ్యకుల నొసగెదరు. అధ్యక్షుని అనుమతిపై సభ్యులు క్రొత్తమున్న సంబంధించిన విషయములందు తమను తోచిన సవరణలను పూరించవచ్చును. ఈసవరణలకుడ నోటుకు పెట్టబడును.

సభ్యులు ప్రత్యేక అనుగమమును. వివరములను తెలిసికొనుటకు ప్రత్యేకము చేయవచ్చునే గాని దూషణయంతకును ప్రత్యేకము చేయకూడదు. పట్టెంటికి ప్రత్యేకములకు కూడ సభ్యులకు అధికారముండును.

తమ అభిప్రాయములను తెలుపుచు కొన్ని ప్రకటనలను గురించి అధికారము ప్రతినీధిసంఘమువారి కుండును.

ఇదిగాక పరిపాలనమునకు సంబంధించిన విషయములపై తీర్మానములను పూరించు అధికారము సంఘమువారికేండును ఒక్కొక్క సభ్యుకు 25 పేజీలకు రక్షణలను మాత్రమే ఉపపాదించవచ్చును. సంఘమువారు చర్చించదగినవిషయములలో చేదనగాని, తీర్మానముపై చర్చజరుగుట ప్రమాదమునకు వివరముగ నుండునని గాని అధ్యక్షులకు తోచినవారు అతీర్మానముపై చర్చజరుగకూడదని నిర్ణయించవచ్చును. బడ్జెటు సమావేశమునందు బడ్జెటును సుపూర్ణముగ వివరించుటకు ప్రత్యేకభాగములపై సవరణలను పూరించుటకును సంఘమువారికి అధికారముండును.

మొత్తముమీద సంఘమువారి తీర్మానము లన్నియు ప్రభుత్వమువారి కివ్వబడిన సలహాగా పరిగణించబడునేగాని ఈతీర్మానముల ననుసరించి ప్రకటించబడిన బాధ్యత ప్రభుత్వమువారికి లేదు. సాధారణముగ కన్నడభాషయందు చర్చజరుగును. ఇంగ్లీషునకు హిందుస్థానీయందు కూడచర్చ జరుగవచ్చును. అధ్యక్షుని అనుమతిపొంది రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన ఇతర ఏకైకభాషయందైనను సభ్యులు చర్చచూపవచ్చును.

కానసభ

కానసభయందు 22 మంది ఎన్నుకొనబడిన అధికార సభ్యులు ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి కిమిది అధికార సభ్యులు 21 మంది ప్రభుత్వసభ్యులుండెదరు. ఇది కాక ఏదైన ఒక బిల్లును ప్రవేశ పెట్టునపుడు ఆ బిల్లునివయమై అత్యవసరములవారిని తాత్కాలికముగా కానసభ్యులుగా ప్రభుత్వమువారు నియమించవచ్చును. కిస్థానములకును ప్రభుత్వమువారు సభ్యులను నియమించునపుడు ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన విషయములందు అనుభవములవారి హక్కులనుగమనించవలెను. (1) నిన్నుబాటులు (2) కిశుక్రియకరణము (3) పరిక్రమలు (4) అల్పసంఖ్యాకులు (5) ఎత్తుపట్టెలు.

నియోజకవర్గములు

గౌరవియోజక వర్గములకు అసగా బేసిగురూ మైసూరు నగరములకు రెండుపై నముల గ్రామనియోజకవర్గములకు కిస్థానములకు కిస్థానములు ప్రత్యేకింపబడినవి. ప్రతినీధిసంఘమువారు కిమిది సభ్యులను ఎన్నుకొనెదరు. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమువారు, వర్తకసంఘములు, స్టాటింగు కార్మికులు ఒక్కొక్కరు ఒకసభ్యుని ఎన్నుకొనెదరు. కానసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడినవారిని ఆయాజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నియమించుట యొక్కముగా నుండునని విచారణసంఘమువారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. సమావేశములు - అధికారములు

ఒక్కొక్క సభ్యుకు రెండు ప్రత్యేకము చేయవచ్చును. బడ్జెటు కానసభయందు ప్రవేశ పెట్టబడును. ప్రభుత్వము బడ్జెటుపై సామాన్యచర్చ జరుగును. పిమ్మట గ్రాంటులపై వోటు పుచ్చుకొనబడును. ప్రభుత్వమువారిచే ప్రత్యేకింపబడిన కొన్ని ఖర్చులు తప్ప ఇతర ఖర్చులపై కానసభ్యులు తమ సమ్యకులనిచ్చెదరు. గ్రాంటు మొత్తము ఖర్చుల వివరము తెలుపబడును. కానసభవారు గ్రాంటులను ఆమోదించుటకు, నిరాకరించుటకు, తగ్గించుటకు అధికారముండును. గ్రాంటు మొత్తమును తగ్గించునగాని సంపూర్ణముగ తగ్గించేవలయుననిగాని సభ్యులు తీర్మానములను పూరించవచ్చును. కాని గ్రాంటు మొత్తమును హెచ్చించవలయునని తీర్మానము ఆపపాదింపకూడదు. గ్రాంటు మొత్తమును కానసభవారు తగ్గించినను నిరాకరించినను ఆకాఖకరి పాలనమును అభ్యుత్పాదకరమున తోచిన కానసభ వారి తీర్మానములకు వివరముగ గ్రాంటులపై చర్చించవచ్చును. కానసభవారు నిరాకరించిన గ్రాంటు పరిపాలన నిర్వహణమునకు అవసరమని తోచిన ఆమొత్తము ఖర్చుపెట్టి ఈవిషయము ప్రభుత్వమువారు కానసభవారికి వారుమరుసటిసమావేశమునందు తెలిపెదరు. ప్రభుత్వమువారికి విషయముల పయిగా విండు ప్రకటనములపై చర్చ జరుగకూడదు. సప్లిమెంటరీ గ్రాంటులను కొర అధికారము ప్రభుత్వమువారి కివ్వబడినది. పరిపాలన విషయములకు సంబంధించిన తీర్మానములను పూరించు అధికారము సభ్యులకుండును. బిల్లులను కూడ సభ్యులు ప్రవేశ పెట్టవచ్చును.

ఇతర విషయములు

క్రింద వోట్లు ఇవ్వబడినవిగాని వారు అధ్యక్షులుగ నుండరాదని నిర్ణయించబడినది. మహారాజువారి సాధనమునే ప్రభుత్వోద్యోగుల పై నము, సంధిసత్తుల ననుసరించి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి మైసూరు ప్రభుత్వమువారి కుండు సంబంధబాధ్యతలకు చేరిన విషయములపై బడ్జెటునందర్భమునగాని ఇతర విషయములనుగాని ప్రతినీధిసంఘము వారు కానసభవారు ఎట్టి చర్చ చేయకూడదు. బడ్జెటు చర్చయందు ప్రతినీధిసంఘమువారు తీర్మానములపై తమఅభిప్రాయములను తెలుపవచ్చును. కానసభవారు ప్రతినీధిసంఘమువారి సమ్యకులనిర్వహించుచున్నారు. ప్రతినీధిసంఘమువారు ఒకడిమాండుకు మొత్తము హెచ్చించవలయునని ఉపపాదించవచ్చును. కానసభవారు డిమాండు మొత్తమును తగ్గించవలయునని ఉపపాదించవచ్చునే గాని హెచ్చించవలయునని ఉపపాదించుటకుపిలువలేదు. స్టాండింగు కమిటీ అందవలయునని విచారణసంఘము వారు సలహా ఇచ్చును అందుకు సంబంధించిన వివరములనుకూడ ఒక అధ్యాయమునందు వ్రాయుచున్నాడు. వైద్యకాఖకు విద్యాకాఖకు స్థానికస్వతంత్రపాలనకాఖకు రైల్వే కృషిముల వాణిజ్యకాఖకు స్టాండింగుకమిటీ అందవలయునని సంఘమువారి అభిప్రాయము.

గుంటూరు మండలము

హెచ్చరిక

నర్సారావుపేటలో వేయిరూపాయలు

సమకూరెను

నర్సారావుపేట పట్టణమునకు నాంతులు పెట్టెల్లెల తిలకుస్వరాజ్యనిధికి వేయిరూపాయలు చేకూరెను. వివరము ప్రత్యేకమునకు పంపబడును. మొత్తముమండలములో ఏప్రిల్ 28 వ తేదీగా 80 వేల వసూలుకావలెను. అందుకుగాను 10 వేలైనను యింకనుపూర్తికాలేదు. ఇంక వారముకొనలు మాత్రమే గడవున్నది. తక్కిన అన్ని గ్రామముల వారును వెంటనే ధనమొసంగవలెననియు కలెక్టరుగా చేరవలెననియు కోరబడును. కార్యకర్త విజ్ఞప్తి (త.తి.రా.ప్ర.).

అనధికారసభ్యులు లోటును బూడ్చుటన నూర్చి నిర్మాణసాధన లేమియును నూచింపలేదని ప్రభుత్వము ఆ నాలోచితముగ ప్రకటించిం దాక్షేపణజేసియుండిరి. ఆ విషయమై యిపుడు చర్చించెదను. బడ్జెటును తియిడజేయునపుడు మాతో సంబంధించువుడు, సాధనమార్గముల నూచించుట మా విధిగాదని ప్రభుత్వమువారికి విశదముజేసితి మొకటి. రెండవది బడ్జెటును సమముజేయుటకు కృత్యమున కర్పించునని కొలిచిని ఈ రెండు విషయముల మీద నే మేము ఆసెన్సీలో పెరిత ఉపకన్యనించినను, మూడవది మేము మా ప్రతిపక్షుల వేయుచున్నామి కొన్ని నూచనల గాని విచారించిమి (అదృష్టవశాత్తూ వాకర్లవపుడు ప్రాసాన్యల్లెలచర్చించినాడు కాస్త క్రమభంగముండుటచే దానిని బంపుచున్నాను) ఆ కార్యమున నాలో బడ్జెటులోటును పూర్చుటకు అనధికారసభ్యులు జేసిన ప్రయత్నములు నూచనలకేవలము గావు. నేనునుడ వెల్లో జుఎగువతి పన్నుయొక్కరజేయవలెని నూచించితిని. ఆచర్చి కనుగనెసికొను దయమున ఆక్షయ్యుడు ప్రతిపక్షములను నూర్చిన నూచనలపై సభ్యులులు పుష్కలమునవిదగనియు, మాయలు గాచర్చించి చర్చించుచున్నదియు ఉత్తమభూమినిది. దీనిని బట్టి తూడ ప్రభుత్వము నాచు కా కృత్యములూని నూచనలు చేసివైనను సమర్థులను పుష్కలమున సంగ్రహముగ లేరని తెలియగలదు. ఇట్లుజేసి అనధికారసభ్యులు బడ్జెటుకు సమము జేయుటకు నూచనలేమియు గానింక లేదనిన బుద్ధిగలము దిట్ట మరేమియును గాదు. ఇంకను మేము

గా అధికారాన్ని అధికార పక్షమున గలనీ బద్దెలులో ఉంచు పూర్వమునను సరయుటకు పథ సాధనల చేయవలెనని తీర్మానింపగా అందును గలనీ చేసినవలెనని ప్రత్యక్షమున నూచనల చేయుట గావించుటను. అనూచనలం దొక దానికొకను సభ్యులలో నొక పక్షమువారైనను ఒకటిగ నుండ లేదని ప్రభుత్వమువారు గమనించిరి. అది సత్యమే. వివిధభావాలవారను ఒకములవారు నున్నవలెనని ప్రత్యక్షమున చేయవలెనని తీర్మానింపగా ప్రభుత్వమువారు బలవంతుల చేయవలెనని భంగముజేయ వలంపక చేకమంకయు నాతేమియునును సరకునీయక వీరవలెనని వలీలగ వస్తు చేసిరి.

ఇందు నేను, యీ విషయమై భారతదేశ మందు సర్వత్రావ్యాపించి యున్న ఆభిప్రాయముల దెలిపిరి. ఇంకను భావములను పూర్తిపరిపూర్ణమునగా తెలియఁ పు. మీరు భారతవార్తాపత్రికలు చూపుమనవాని విమర్శములు ను సదివేదనని నమ్మెదను. భారతభావముల బాగుగ దెలిసిన ప్రెస్సు ఆఫ్ ఇండియా యావించుమై, రాజనీతిజ్ఞులతో సన్నిహితముగ వ్రాసెను.

ఉత్పాదము లేట్లు-ఖర్చు

ఈ క్రింద 1891 వ సంవత్సరమునండి పన్ను లేటుక, ఉత్పాదములు దెలుపబడినవి:—

సంవత్సరము - మొదలుగుట వస్తు లేటు - ఖర్చు 10 లక్షల-రూ॥	
1891-92	82.8
1901-02	88.4
1902-03	87.4
1908	2-0-0
1908-04	88.2
1904-05	89.9
1905	1-8-0
1906-07	41.8
1907	1-0-0
1907-08	43.8
1908-09	45.2
1909-10	46.1
1910-11	46.5
1911-12	46.1
1912-13	48.2
1913-14	47.2
1914-15	48.8
1915-16	47.4
1916	1-4-0
1916-17	51.0
1917-18	44.8
1918-19	52.0
1919-20	49.5
1920-21	52.8

నెం 2 విజ్ఞాపనము

1928 ప్రెస్సాన్ని బిల్లు భారతరాజసభలో సామాన్యత్రు బిల్లుగానే ప్రవేశపెట్టబడినది. ప్రభుత్వమున ప్రవేశపెట్టినపుడు బిల్లును వెంటనే అంగీకరింపవలెనని నూచనలను. అట్లు చేసిన యెడల ప్రభుత్వమువారు 1921, 1922 సంవత్సరములలో అంగీకరించిన సాంప్రదాయములకు భిన్నముగ నుండును. అప్పుడు అధికపక్షముగ నున్న సర్ మాల్యంపాయలీ 1921 మార్చిలో బిల్లు బర్కను. ఇదివరలో భాష్యత యంతయు మాదైనపుడు మేము గావించిన తీర్మానముల యంతయుక్రమము యీసభ విమర్శింపవచ్చును. కాని యీక మిద మిద ను భాష్యతలో పాల్గొనవలసియుండును. మేము వ్యయమెక్కువజేయవలసినవచ్చినను వారి ఉత్తరువు ప్రకారమే! పన్నులను విధించినను వారివమ్ముతుల బుచ్చుకొనియే, ప్రోత్సన్నులను చేయువత్తుకు ప్రజాసత్తియుల కోర్కెలను లక్ష్యముజేయవలెను 1920 భారత ప్రభుత్వకట్టమునందలి భావములకు విరుద్ధముగ నుండును. 1922 మార్చిలో, ఆసంవత్సరము ప్రెస్సాన్ని బిల్లును ఉత్పాదము 1000/0 యెక్కువజేయుటను నూచించుచు నొకవాక్యముండెను. 1922 ఉత్పాదము 76 లక్షలను ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు ఎక్కువజేవు అడ్డగతుతో ఉత్పాదమును 2-8-0 కు పోయ్యజేయుటను అధికారము నపుడు గల్గియుండెరి. అట్టి అధికారమున్నను, విరంధికాధికార మంది మొందుటచేతను, అసెంబ్లీ

ప్రభుత్వమున ప్రోత్సన్ను చేయ వలెనని ప్రభుత్వమువారు బిల్లును అసెంబ్లీనందురి. 1922 మార్చిలో ఉత్పాదము 76 లక్షలను చేయవలెనని అసెంబ్లీ తీర్మానించెను. ప్రభుత్వము వారందులొక్కసారి.

1923 మార్చిలో అధిక సభ్యుని ఉత్పాదమునకు, ప్రేటుమెంటునందును, ఉత్పాదము యెక్కువజేయవలెనని అనున నూచించెను. బద్దెలు విషయమై మొత్తముమీద వర్తించునపుడు అసెంబ్లీ భారత సభ్యులందరూ, యూరోపియన్లమై తమ ఉత్పాదమున్నుక జేయట నాతేమిచిరి.

ఇట్టిపరిస్థితులలో ప్రెస్సాన్ని బిల్లు ప్రవేశ పెట్టబడినది. ప్రేటుమెంటు ఉత్పాదము 67 లక్షలను బిల్లు ప్రవేశ పెట్టితే అంగీకరింపవలెనని నూచనలను. అట్లు నూచించిన యెడల పిదప ప్రభుత్వమువారు బిల్లులో దెలిపినట్లు 2-8-0 గాక మొదలుగుట 2-0-0 ఉత్పాదమును చేయవలెనని సవరణ సంగీకరించుటకు వలెనని ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిన సవరణను సభ తిరగ్కరించి తుదకు అసెంబ్లీ ఉత్పాదమును 1000/0 యెక్కువజేయు వానిని తిరగ్కరించిరి.

ఈసంస్కరించిన బిల్లు ప్రేటుకాన్సిలుకు తీసికొని పోయెను. ఆ పంపున పుడు, అసెంబ్లీ చేసిన సవరణను తీసివేసి ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశ పెట్టినపుడు సభ్యులందరినీ నుంచవలెనని నూచనలను చేయబడినది. ప్రేటుకాన్సిలులో అసెంబ్లీ ప్రవేశపెట్టినసవరణ తిరగ్కరింపబడినది.

ప్రభుత్వమువారు బిల్లును తిరిగి అసెంబ్లీకి తీసికొనివచ్చిరి. ఈసారి ప్రేటుకాన్సిలుసవరణను అసెంబ్లీ అంగీకరింపవలెనని నూచనలను నూచించెను. అసెంబ్లీ అనూచన సంగీకరింపక ఆభిప్రాయమును మార్చుకొనవలెనని. ప్రేటుకాన్సిలును, అసెంబ్లీని నూచనల ప్రాండీలకర్తలు 67 బిల్లుకావలెనని గావించుటను. ఇప్పుడు విచారించవలసిన విషయము లేదనగా:—

(అ) బిల్లుయొక్క ప్రభుత్వమునందు లోనే అట్టి నూచనలగావించుట వ్యాజ్యపరమృతమేనా?

(ఆ) అప్రాండీలకర్తలు ఉద్దేశము, గవర్నరు జెనరలు తనసలహాను మొదలు బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడు సభ్యులచి, అనూచనల యంతయుక్రమము సభయొందించుటలు జేయవలెననిగాదా! (నేను దెలుపగోరినయంతయు, అసెంబ్లీకిదెలిపవలెనని నూచనలయొందు దెలుపకుండ, ప్రోత్సన్ను నొకనూచనను దెచ్చిపెట్టి, అయిన నిది వరలో నొకవిషయమును బడసినవిషయము దెచ్చిపెట్టి, సభ్యుల వ్యాఖ్యలను గలగజేయుట ప్రాండీలకర్తలు ఉద్దేశముగా వుంటును.)

(ఇ) 67 లక్షలకావాలి 1 ని, నూచనలు బిల్లుఅంతకు గాక, ఒక కావాలిమాత్రమేనపు డాచరణలో పెట్టవచ్చునా? (అనూచన. ప్రెస్సాన్ని బిల్లులో 2 లక్షలను విషయమై మాత్రము చేయబడినది. బిల్లునందలి యంతర యెక్కువజేయును, రెండుసభలవారును అతేకము లేకుండ అంగీకరించిరి.)

(ఈ) ప్రేటుకాన్సిలులో నూచనగావించి, బిల్లును సంస్కరించిన విధమున అంగీకరించు వలెను చేసి, మరల అసెంబ్లీ ప్రేటుకాన్సిలు తీర్మానముతో సేకరింపవలెనని అసెంబ్లీలోనికివెచ్చుట గవర్నరుజెనరలు జేయవచ్చునా? (ప్రాండీలకర్తల భావముల నాచించి బిల్లు ప్రతిచింతర మందును ప్రతిక్షాపానము, ప్రతిసవరణమును గవర్నరు జెనరలు నూచన జేయవలెనని గానించెను.

నర్. కే. శ్రీనివాసయ్యంగారి అభిప్రాయములు

నక్షను 67 లక్షల యంతరీ భావ వికేతముగ నున్నవియు, గవర్నరుజెనరలు గల్గితే జేయుట వ్యాజ్య పరమృత మైనదియు నాచుభిప్రాయము.

(అ) భారతరాజసభలో కావలెననిగావించు వాచారమే మనగా (1) రెండు సభలను బిల్లును అంగీకరింప వలయును. ఆ అంగీకరించినబిల్లు ప్రోత్సన్ను ప్రవేశపెట్టిన దైనను, సంస్కరించినవలెనని రెండు సభలను అంగీకరింపవలెయును. గవర్నరు జెనరలుగాను నూచి అంగీకరించిన బిల్లు చట్టమగును. (2) రెండు సభలను అంగీకరింపవలెను రెండింటికి బిల్లుయే విధముగ, సవరణతోనో లేకనో యెట్లు అంగీకరింపబడునో అపుడు రెండుసభలను అంగీకరించినట్లు భావించి గవర్నరు జెనరలు అంగీకారముతో చట్టమగును. (3) రెండుసభలను ఒక బిల్లును అంగీకరించినను, గవర్నరుజెనరలు బిల్లునందలిని కొంతభాగముగాని పునర్విచారణకుబంపి అపుడునూచి నూచనల గావించవచ్చునని తలంచెను. అప్పుడని అంగీకరింపబడినయెడల అయినపై జేయవచ్చును.

(అ) సర్వత్రావ్యాపక విషయమై జేయవలెను. సర్వత్రావ్యాపక విషయములను సర్వత్రావ్యాపకము 1 లో 1 పూర్వకానిట్లు దెలుపబడునని. అసెంబ్లీ గాని ప్రేటుకాన్సిలుగాని (1) బిల్లును ప్రవేశపెట్టబడు తిరగ్కరింపవలెను. (ఇప్పుడట్లు జరుగలేదు) (2) గవర్నరుజెనరలు నూచించిన విధముగ బిల్లు సంగీకరింపక పోవలయును. (ఇప్పుడట్లు జరిగినది. అసెంబ్లీ ప్రేటుకాన్సిలు అంగీకరించిన విధమున బిల్లు సంగీకరింపకపోయెను.

ఇంతభూతమే కాదు. గవర్నరు జెనరలు బిల్లు అంగీకరించుట బిల్లుభారతము యొక్క తేమమునకు కాంతి కిని, అవసరమని సర్వత్రావ్యాపకమునను.

(3) ఇచ్చటనూచనమాత్రము చాలదు. రెండుసభలలో నెవరుగాని, నూచనసంగీకరింపకపోయిన మాత్రము చాలదు. అయిన నయింకను సర్వత్రావ్యాపకమునను. సర్వత్రావ్యాపకము ఒక అంతరముగాని, కావలెగాని నిర్ణయించబడలేదు. కాని అట్లుసర్వత్రావ్యాపకము ముందు, అయిన నూచించిన ప్రకారము బిల్లు రెండు సభలలోను అంగీకరింపబడు వలెను గవర్నరు జెనరలు ప్రయత్నింపవలెయును. ఈ బిల్లు విషయములో గవర్నరు జెనరలు నూచించిన విధమున ప్రేటుకాన్సిలులో సంగీకరింపబడినది. రెండవ సభ అసెంబ్లీ రాజ్యపతి నిధి నూచించిన విధమున అంగీకరింపవలెననియును ఇట్లు జేయుట ప్రేటుకాన్సిలునుండి మరల బిల్లును అసెంబ్లీకి దెచ్చి పిదప కట్టించెను. ఈ గవర్నరును అసెంబ్లీ ప్రోత్సన్ను నూచనతో బిల్లు అంగీకరింప వలెననిగాని గవర్నరుజెనరలు సర్వత్రావ్యాపకమున తలంచెను. అయిన నూచనల ప్రకారము ఒక్కకావాలిడే పోయినను సర్వత్రావ్యాపకమును. సర్వత్రావ్యాపకము (అ) ప్రోత్సన్ను కావాలిగాక బిల్లు అంతయు నకును అసెంబ్లీ బిల్లును ప్రభుత్వమున ప్రవేశపెట్టబడు సభలో అంగీకరింప వలెననియును గవర్నరుజెనరలు సర్వత్రావ్యాపకము సాధ్యముగాదు. అప్పుడా యన కావాలి (2) ప్రకారము నూచించినవలెననియును. అప్పుడే నూచనలలో బిల్లును యొక్క సభలో ప్రవేశపెట్టబడినప్పుడు ప్రభుత్వము ప్రకారము, విధానము అంతయు సరిగ్గా గాని, విలసనగా గవర్నరు జెనరలు సర్వత్రావ్యాపకము ముంద రెండుసభలను లేవ ఆభిప్రాయముల కనుకూలముగ నంజనము జేసికొనవలెయును.

నేనివిషయమై సాంకేతికముగ చర్చించిరిగాని, యిట్టి విధానమునకు గడంగుట రాజకీయముగ అవసరము వ్యాజ్యము అనువిషయమై ఆభిప్రాయము దెలిపిరిగానిమాత్రము తలచెరాయ అవిషయమై నే. వ్యాఖ్య చేయటం జెప్పెదను.

కానీసముల జేయుటకు సర్వత్రావ్యాపకము వచ్చి, గ్రాంటులను సర్వత్రావ్యాపకము పునరుద్ధరించునడం సంస్కరణములు వచ్చిపూర్వము యనివలయును.

* * *

యన్. శ్రీనివాసయ్యంగారి అభిప్రాయములు
గవర్నరుజెనరలు సర్వత్రావ్యాపకము వ్యాజ్యపరమృతము 1 నిర్వహించుట.

ప్రెస్సాన్ని బిల్లు ప్రభుత్వము అసెంబ్లీలో ప్రవేశపెట్టబడినది. దానిని ప్రవేశపెట్టబడు ముందుగా, అసెంబ్లీ అంగీకరింపటముగాని, యావిధముగ బిల్లు సంగీకరించవలెనని విధముగా నూచనజేసియుండలేదు. ఉత్పాదము నిష్పత్తి, యెట్లును సంబంధించిన సూత్రముమీద బిల్లును అసెంబ్లీ అంగీకరించెను.

ప్రేటుకాన్సిలులో బిల్లు ప్రవేశపెట్టినపుడు ఉత్పాదమును సంబంధించిన సూత్రముతో సహా అంగీకరించి గవర్నరుజెనరలు నూచించెను. అనూచించిన సూత్రములో బిల్లు అమోదించబడినది. అంతట అసెంబ్లీ ప్రేటుకాన్సిలును బిల్లును అంగీకరింపవలెనని. (ఇండియన్ రిజిస్ట్రార్ జులై 22 నూచనములు చేసి 69 నూచును)

అంతట గవర్నరుజెనరలు బిల్లును అంగీకరింపవలెనని అసెంబ్లీకి నూచించెను. అసెంబ్లీ అనుకుతిరగ్కరింపగా గవర్నరుజెనరలు, బిల్లు అంగీకరించుట బిల్లునందలియే తేమమునకవలెనని భారత ప్రభుత్వకట్టము 67 లక్షలను, ప్రకారము సర్వత్రావ్యాపకము నకుకావాలి.

ఇప్పుడు రెండుసభలను అంగీకరించును. (1) గవర్నరుజెనరలు గడంగివిధానము ప్రకారమును, వ్యాజ్యమునా (2) బిల్లుగాని, బిల్లులో ఉత్పాదమును సంబంధించిన కావాలిగాని భావమునా నూచనల జేసిన చట్టమాయెనా?

మొదటివిషయము మేముగా గవర్నరుజెనరలు బిల్లును పునర్విచారణ నిమిత్తము అసెంబ్లీకి పంపలేదు. అందు

నం. 7 తంబుకెట్టివీధి ముదాను.

పచ్చి మగోదావరి జిల్లా
మహాజనసభ

నాయకుల ఉపన్యాసములు

1000 దూలు సభలో తలకునిధికి సభ్యులిచ్చుట
(స్వశీయ విలేఖరి)

18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు కార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. శ్రీమంత పేటాకి సర్వనారాయణ మొదలగు వారు సభకు రావీలుకావడం ప్రాసంగికముగా చదివరి.

అత్యుపాధిగోవిందాచార్యులు గారి ఉపన్యాసము

ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు ఆసహాయవాదుల పాలములకు నీరసము అనే బెదిరింపులతో కాలక్షేపము చేయుచుండిరి. ఈ మాత్రమున మనము భయమునందొక్కరలేము. నేను తెలుసుకొంటున్నది 4 మాసములకు ఆసహాయపలనీయుండ నా శరీర అస్వస్థమగుచున్న నేనుకొలనుకొనియున్నాను ప్రభుత్వమువారు నన్ను విడిచిపెట్టిరి నేను నా శరీరమునకు కొంచెము స్వస్థత కాగానే నేను భారతమాతకు చేయునీరస మేర నా విభుక్తభర్తృమును నిర్లక్ష్యముగా ప్రాసంగికముగా జూలినను యినప్పటికి గానీ భీతికరం నుండు తత్వరగారు మరల నన్ను జైలుకు మిగతా జైలుకాలము పూర్తి అగునరకు పంపుదుము అని కబురు చేసిరి. అంతకు నేను నీడముగా నుండినా. అని మరల వారికి జవాబిచ్చితిని. ఒకరోజున మేము మాగ్రామ చెరువు గట్టున చల్లగాలికి కూర్చొని ప్రతిక చతుర్ముఖుండ భవాస్మిత్వముగారు మాగ్రామమునకు వచ్చి కరణముచే నన్ను వారివద్ద నుండినదని కబురుచేసిరి గృహస్థ మార్గమున నన్ను కబురుచేసి రని నేను వారిని చూచుటకు బయలుదేరి వెళ్లుచుండ వారు నేను వారిలో తలదాచుకొనితిని. గ్రామకరణముగారు వీరే గోవిందాచార్యులుగారని భవాస్మిత్వమువారికి తెప్పిరి. భవాస్మిత్వమువారికి వారు ననుగు గ్రామముగలిగియున్నదని. భవాస్మిత్వమువారు ఆచుంగలిచే వారు ఆసహాయాద్యములలో నింకా తిరుగుచున్నవారి పాలములకు నీరసము అని చెప్పించెను. అంతట నేను అంతకులకు భయపడక జవాబిచ్చితిని ఇప్పుడు ఆసహాయాద్యములలో పనిచేసిన నీరసముని చెప్పిరి. మరొకప్పుడు వారు అనేకవిధములను గృహస్థులకు పనులుకూడ చేయవలసి చెప్పెను. ఆమాత్రమున మనముభయపడి మాతృభూమియొక్క నేర మానము? కావున మిగులమందల మనజిల్లకు మార్చుననిన భనము ౨0.00 లకుగాను భనసహాయముచేయవలెను. కాంతివైకుంఠాచార్యులకు. ఇది వాచ్యమిది. అంతట సభ్యులు కాంతివైకుంఠాచార్యులకు చేరుటయు వారికి క్రింది ఘనమునిచ్చుటయు ప్రారంభించిరి.

ప్రకాశపంతులుగారు

మనము ఉపన్యాసములతో సభలు జరుపుకొంటున్న గతిని చూచి. ప్రస్తుతము మనము నిర్భయకార్యక్రమములను నిమగ్నులైయుంటిమి. ప్రభుత్వమువారిచర్యలు ఇప్పుడే అత్యుపాధిగోవిందాచార్యులుగారు చెప్పినట్లుండి. ప్రభుత్వమువారు యిట్టి చర్యలు గోదావరిజిల్లాలో పాగించిరి అచ్చటిజిల్లా అప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలను అలక్ష్యముచేసి భీరత్వముతో అజిల్లాతిలకు నిధికిగాను మార్చుననిన భనమున సమకూర్చుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారు అకాలిలను పెట్టినభాషలను ప్రస్తుతము జబ్బుపురమున స్వరాజ్యప్రకాశమునుగురించి తెచ్చినకేసులను గూర్చి ప్రతికలంకు వినుచుంటిమి. హిందూదేశమునందు ఎచ్చట ప్రభుత్వము వారు ఎట్టి అకనుచర్యలు గావించుచున్నను ప్రజలు భయపడక అట్టికానములను నుల్లంఘించుచునే యుండిరి. మీలో చాల మందిభనము ఎక్కువ తెచ్చినటుల మీరు మాతృభూమిలను చూచితిని. ఇచ్చట మీరు తెచ్చినభనమునకు మరల యింటికి గొంపోక దేశమును బంధించుకొనే గొప్పపనులెను. ఒక్క భన మిచ్చుటయేగాక మనదేశంరకుకొరకు మనము కాంతిభానము నవలంబించి ప్రభుత్వమువారు అకనుచర్యలుజరుపుచున్న వాటి నుల్లంఘించుటకు సుకర్మలెము. దుబుబ కాంతివైకుంఠాచార్యుల గారిని దరును చేసవలెను. మీరు కాంతివైకుంఠాచార్యులకు చేసంత మాత్రమున కాననోల్లంఘనము జరుగదు. వారానోలునుబట్టి ఎప్పుడుజరుగు నో తెలియదు. మా తాలూకావారు రహస్యముగ ప్రకటించిన నోటిను నేను చూచితిని. వాటికి మీరు భయపడవద్దు. మనము పూర్వతాత్పర్య మొనర్చి స్వరాజ్యమును సంపాదించవలెను. ఖద్దరు నుత్పత్తికై చాల పాటుపడవలెను.

అంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు
నేను వట్టిసాధారణ ముగంధుడు తెలిసికొన్నాను. నీ కౌశల్యంలో 116 లు వసూలుచేసి స్వరాజ్యక్షేపికి కట్టుము చదివించినవారితో వాదిధి పెరవేస్తున్నాను నేను. అంతట సభ్యులు కాంతివైకుంఠాచార్యులకు వసూలుచేసి కానుకగా స్వరాజ్యక్షేపికి నొసంగిరి.

అంతట అంధ్రరత్నము ప్రస్తుతము మనలో అనేకకులములు మరములు ఉన్నవి. మనలోమనకు విశవత్వము నింతవరకు కుదురలేదు. బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతరసమస్త ముందుగా అంగీకరించవలెను. అనేకవత్సరములనుంచి హిందూ ముసల్మాన్ సఖ్యముకొరకు నాయకులు పనిచేసిరి. మహాత్ముడు ఈసఖ్యమును కలుగజేసెను కాని అచ్చటచ్చట మరల తగవులు బయల్పడెను. అవి త్వరగానే నశింపు అగుటకు నాయకులు ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. ఈరీతి ఒక్కొక్కరి భేదాభిప్రాయములు కలిగించుచున్నది ప్రభుత్వమువారే. వారు అట్లు కలిగించుట వారిభర్తృము. వారు మనలోమనకు విశవత్వము కలిగిన వెంటనే స్వరాజ్య మిచ్చెనను అంటున్నారు. ఈరీతిక అట్లా వారు చేయుచు మానుటలేదు. అసంగతి మనము ప్రాచీనియు భేదములు పెట్టుకొని పాదరచుచుంటిమి పంచముల విషయమైవాద మనము కేంద్రహీనమి అప్పకృత తొలగించవలెను. ఈ సమస్యలు అన్నియు పెరవేలదేమనకు స్వరాజ్యము అభింకుట దుర్లభముగావున మనము త్వరలో విశవత్వము పెంపొందించుకొనవలెను. మనము స్వరాజ్యము సంపాదించవలెన్న మాత్రమున రదు. మనములదరము. సుపూర్ణతాత్పర్యమునర్చి అవసరమున మన రక్తమును గూడ స్వరాజ్యక్షేపికి ధారపోయవలెను. మనము చేయునది కాంతియుద్ధము. ఈయుద్ధమునకు మనము మన ఆత్మలను బుద్ధిభాగ్యముగ ప్రభుత్వమునా నొసరించుకట్టుకులకు ఇజ్జతకెనుగాని వాటిచర్యల కెదురుగ ఏ మాత్రమును దొడ్ల న్యమొనరించనూడదు. దొడ్ల న్యరాహిత్య మే మనకు చూలనూత్రము. ఈ చూలనూత్రము విడిచిన మనము స్వరాజ్యము సంపాదించక పోవడమే గాక మహాత్ముడు యర్రవాడ పెరసాలలో నొసరించు స్వరాజ్య రహస్యమునకు భంగము కలిగించినవామై దేశద్రోహులగుదుము. గయాకాంగ్రెసు తీర్మానమునారము మీరూ విభుక్తభర్తృము లొసరించవలెను. అని నడువుచు వచ్చుకట్టుకు పురాణేతిహాసములతో సభ్యులనుకన్ను రజంప జేసి కార్యకూరులుగ కూర్చిరి.

దేశభాందవి దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు

ఇంతవరకు నుపన్యసించు నాయకులు స్త్రీలను కాంతివైకుంఠాచార్యుల చేసవలెనని చెప్పలేను. స్త్రీలకుడ నొకకాలముందు రణరంగమునకు దుమికనవారే. ఇటునంటి కాంతియుద్ధమునకు ప్రతిస్త్రీయు ఘోషావదలి స్వరాజ్యసంపాదకై కాంతిసేనలో చేరవలయును. ఈవత్సరము అంధ్రదేశమునకు కాంగ్రెసును ఆహ్వానించెతిమి. అచ్చటను స్త్రీలు అనేకదేశములనుండి వచ్చెదరు. వారి ఉపచారములకై ఆనాటికి స్త్రీలందరు కాకినాడకు వలెను. ఈలోపల ఆహ్వానసంఘముగారు కాంతిసేనలోను చేరవలెను. స్త్రీలలో యింకాకొందరు విదేశవస్త్రధారణ చేయుచుండిరి. అంగవిహీనుడగు కుమారుడు కలిగినను తల్లికి ఆనెనురునందు ప్రేమ పోదు. అలాగుననే మనదేశమందు మన ఎటుట తండ్రిగారు శుద్ధ వసుధమును బట్టుక ముతక అని ఎంచక భరించవలెను. తల్లి పిల్లలను మోయుట బరువా? ప్రతిస్త్రీయు ప్రతిరోజు కొంతకాలమైనను రాట్టుముమీద నులు తియవలెను. ఆన్మనానము స్త్రీ వీరీతిచేయుచున్నచో వస్త్రధారణ కూడ సజ్జేచేయవలెను. ఖద్దరుఉద్ధృతము ముఖ్యముగ స్త్రీలవై నాధారపడి యున్నది. స్త్రీలకుడ తలకునిధికి భనము సంగి గయాకాంగ్రెసు తీర్మానమును ఆచరణలో నుంచవలెను.

యా.ప.నీపూర్ణ తిలకమ్మగారు

వేద్యాత్మి మానిపించుటలో వేవాలయముయొక్క భర్తృకర్తలు వివాహములు చేయు గృహస్థులు చాల పాటుపడవలెను. వేద్యులకు అట్టి కుభకా గృహస్థులకు తీసికొనిపోయి మేళము కర్తరాలను కట్టించి సతిత్వమును పాడుచేయుచుండిరి. ఇంతటనుండి వివాహములకు వేద్యులను పిలువకుండుటవలన వేవాలయములలో జరుగు ఉన్నకములకు స్త్రీలకుడయు మగవారు కచ్చి భజనకర్తలై గావించుచును. ఈ రీతిగ గావించ కొంతకాలమునకు ఈ వేద్యాత్మి నిరూపించును. ఇది నిరూపించజేసి మా జాతినికూడ గృహస్థులను చేయుటకు మిరకెదరు తోడుడవలెను.

స్త్రీలుధరించుకొను రోట్టుగ
ఆభరణములు.

దాసిగాజులు:—22 క్యారట్ల రోట్టుగ్లలో వేలబడినది: పనితనము అక్కురము. మిక్కిలి అందమైనది. చక్కని అనులు, చూజులు లభి. జత 1-కి ధర రూ.1-0-0 12 జతలు రూ. 10
దాసి అంటుపోగులు:—పైన తెలుపుబడిన లోహము 3.6 యిమిటేషన్, కనులములు వచ్చులు, కంపులు, నీలములు చేర్చి కట్టుబడినది. జత 1-కి ధర రూ. 1. 12 జతలు రూ. 10
దాసి కంఠాధరణము:—పైన తెలుపుబడిన లోహముతో చేయబడినది. మిక్కిలి అందముగాను బాగుగాను చేయబడినది. ఎంత వయస్సుగలవారికైనను సరిపోవును. పురుషులకు గడియారము గొలుసుగాను స్త్రీలకు కంఠాధరణముగాను ఉపయోగపడుచున్నది. 1-కి ధ. రూ. 1. 12 కి రూ. 10-0-0
ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో ఈడిగుట విలాసమునకు వాడుకలెను.

E. S. PAUL & Co., No 13 Ramkanto, Mistries Lane, Bowbazar, Calcutta.

గుప్తస్వ దేశీ సిరా

బంగారు వెండికరకు బహుమతిపొందితిమి. కాంటిల్యుకుగాను 0-0-6 పోస్టేజీ పంపవలెను అన్నిచోట్లను వీరెట్లుకావలెను.

(1) బ్లూబ్లావ్ నల్లసిరాపాట్లు, ఆరక్యానికు బుడిసిరా, అవును. పాట్లు 1-కి	0-0-8
(2) యెరసిరాపాట్లు డిబ్బో	0-0-8
(3) అరువచ్చసిరా పాట్లు డిబ్బో 1-కి	0-0-6
(4) బ్లూబ్లావ్ ఫౌన్ టెన్ వెన్ సిరాచిల్లు చాలాశ్రేష్ఠమైయున్నది.	0-6-0

జె. గంగాధరకాస్త్రీ అండు సన్ను, కాకినాడ, నూర్యారావుపేట.

మూల ప ల్లి లేక

సంగవిజయం

పున్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచేత వాడుక తెలుగున వ్రాయబడ్డది.

ఒకటి రెండు సంపుటములు కయ్యారయినవి.

మూడు నాలుగు సంపుటములు అచ్చులోవున్నవి.

చిరునామా:— సంపుటం 1-కి విలువ రూ. 0-12.

(1) పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు	
(2) అంధ్రపరివత్తు బెజ	

మలయచందనము

గనేరియా అను రసగోగమనకు నోటా కట్టము లేదు. కిక్కిరిస్తో చని 1 ఎటువు, కెంపు, కచ్చు, అను 1 విధముల నే గోగము ను పూటలలో మాన్యును. స్త్రీల క్యానులకు కూడ ఇది కావాలి (251) కట్టి 1 కి రూ. 5

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం(గోదావరి)

కలవడింది! కొత్తచరిత్రలు

బల్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యుల

రోషనారాశిఎ

అను నాటకము వెల రు 1

వలయువారు బల్లారి, రమావిలాస వ్రాయనగును.

వెలస్వల్పము! వలయుభోగము

దంతచూర్ణము

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0

ఈ ధంతచూర్ణముతో పుష్టిలోముటవలన చిగుళ్లుండి క విస్తరించుమును. నోట దుర్బంధములేక యుండును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి లేక, మద్రాసు

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమామృతము.

చక్కని డబ్బిలో సహా సీసా ౧-కి లాభాలు ౧౦ మాత్రమే.

అమృతాంజనము తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బావును.

అమృతాంజనము డిపో { 109, ఫ్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు - బొంబాయి.
7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా. సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీబాలిక (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటివాచకము డిటా	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 కారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	...	1	4	0
సత్యవత్సవాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల నది జనింపదు.	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు

వెంటుకలే ఆందము.

కాలిపోతుండ. జాగ్రత్త!

ఇంజనీరులు ౧౦ కెల్లతో ఖాది రాకమునకే త్వరపడుదు. అదిచేయుట రాకను తెల్లనయిదల ఇంజనీరుల పాత్రపోవును.

అంతవరకు రానియ్యవద్దు.

నేడే

కామినీయా నూనెను

నామము మొదటిది తెల్పును

ఇది కబడ్డకు భయపడినది.

ఇంజనీరుల కట్ట కొరక మున్నది, తో మాండ్ల మున్నది. యిది విశ్వవ్యాప్తము.

ఇంజనీరులు ఇట్లుగ గానీ, గడతగ గానీ యిందేడు.

దీని ఇంజనీరుల మనల యెప్పుడీ తెల్లనయినది గట్టి వట్టు వదిలించి తెలుసుచుండును.

ఈ కొరకనకే దీనిని వదిలించి చూడుము.

ఇంజనీరులు యెట్లు వృద్ధి యగునో గనికెట్లును.

కామినీయా నూనెను నిన్ను వశ్యకృత్యముగ జేయును. ఇది జాబ్బి 1-2 లు మాత్రము. ది. కి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వోల్టేజీలకు ఈ క్రేండ్ లెంజులదే (వకారము ఇదియింపబడుచున్నది)

ఇది మంచి అమ్మకా రంతరికబడ్డమున, జరక అమ్మకమున.

హిందీ మాత్రము ప్రత్యేకము, తో అక్షర కావలసినప్పుడు జాగ్రత్తను నూతన కర్రవను.

"టెటో డిల్ బహారు" కు (వాయుడు. ఇది కబడ్డకు భయపడినది. అప్పుడప్పుడైన గుణముగలది.

1 కొప్పు జాబ్బి 1-2 కర రు 2-00
1 కొప్పు " " 0-12-0
1 కొప్పు " " 0-8-0

కొన్ని చక్కలు తోది రుమాంయందు చర్మన నిర్మింపబడునోరైన కావలసినట్లుకొలది కావలసియును

ఆంగ్లోయిండియా డ్రగ్స్ అండు

కెమికలు కంపెనీ,

158 బామ్మామనేడు, బొంబాయి.

మోహిని తైలము

5 కులములు ౫ల సీసా 1-2 అలాలు 0-12-0 మాత్రమే. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

శ్రీ రాజరాజ నరేంద్ర పట్టాభిషేక

సంచిక

శ్రీ రాజరాజ నరేంద్ర పట్టాభిషేక వశతాబ్ధిభంగ్యుత్సవ సందర్భమున స్మారక చిహ్నముగ బ్రకటింపబడిన సాంఘిక, అపూర్వమగు చారిత్రక సంపుటము.

చాళుక్య యుగమునుగూర్చి నుప్రసిద్ధాంధ్ర పండితులచే వ్రాయబడిన భాషా, వాఙ్మయ, చారిత్ర సాంఘికాధిక పరిశీతులనుగూర్చి, పెక్కువ్యాసములు చిత్రపటములతో విరాజిల్లుచున్నది. అమూల్యమగు గ్రంథము.

౨౫౦ పేజీలు కటకులతోను చక్కని కాలికొ జైండు. వెల ౫ రూప్యములు.

పోస్ట్ జి. ప్రత్యేకము.

వలయువా రీక్రిందివిలాసమునకు వ్రాయవలెను:- భావరాజు వేంకటకృష్ణరావు, బి. ఏ. బి. యల్., కార్యదర్శి, ఆంధ్రదేశీయ విజ్ఞానానిక మండలి, రాజమహేంద్రవరము.

నూతనముగా తెరువబడిన పట్టువస్త్రముల షాపు

చైనా, జపాను, కాశీ, బెంగళూరు కంచి మొదలగు బాగాలనుండి పలురకముల పట్టుబట్టిలను

క్రొత్తగా తెప్పించి స్టాకుచేసి యున్నాము.

శ్రీ కు కావలసిన పలురకముల పట్టుబట్టిలు, జాకెట్టు దినుసులు, సావడ దినుసులు, దావణీలు ఉన్నవి. పురుషులకు పైన వేసుకొను పట్టు అంగవస్త్రములు, కొట్లకు కావలసిన పట్టుగుడ్డలు, ట్రీడులు, అల్ పాక, పద్దుకు కావలసిన సాదారణములు, గీతలది మొదలగునవి అనేకములున్నవి.

ఒకసారి మా దుకాణమునకు దయచేసి వచ్చి ఒకచేరడు చేయకొరెదము.

సత్రామ్ దాస్ కిషన్ చందు, మదరాసు

సిల్లు ఎంపొరియం, 31, 32 రత్న బజారు, మదరాసు

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి తేది నుండి అన్నిధరలు మార్చబడినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay. ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద జ్ఞాపథములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండు పర్వస్యూటికల్ వర్కుస్

ఆయుర్వేద యజ్ఞాపథముల జేయువారు

(388) బొంబాయి నెం 13. ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ట్రేడింగు కంపెనీ, పోల్ వీజంట్లు: కాశీనాథ.